Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 15 август 1972 йил, сешанба | №190 (15.361). | Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗЛАРИ, СОВХОЗЛАРИ ВА ТАЙЁРЛОВ ПУНКТЛАРИНИНГ 1972 ЙИЛГИ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ТЕРИБ ОЛИШ ВА ТАЙЁРЛАШГА ҲОЗИРЛИГИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети таъкидлайдиларки, республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб ва СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўриб, 4 миллион 500 минг тонна пахта етиштириб, шундан камида 2 миллион тоннасини машинада териш юзасидан юбилей йилидаги социалистик мажбуриятларини бажариш учун зўр ғайрат билан курашмоқдалар.

Республиканинг кўпгина колхоз ва совхозлари баҳор кечиққанлиги ва ғўзанинг ўсиш даврида об-ҳаво ноқулай келганлиги оқибатида юз берган жиддий қийинчиликларни бартараф қилиб. моддий-техника воситалари ва одам ресурсларидан моҳирлик билан фойдаланиш, фан ютуқлари ва илғор тажрибани жорий қилиш, юз берган шароитни ҳисобга олиб, ғўза парваришининг табақалаштирилган агротехникасини амалга ошириш натижасида ўсимликларнинг ривожланишидаги қолоқликни тугатдилар ва мўл ҳосил тўплаш учун шарт-шароит яратдилар. Кўпгина хўжаликларда ғўзаларни намунали парвариш қилиш билан бир қаторда пахта йиғим-теримига. уни давлатга топширишга ҳар томонлама тайёргарлик ишлари кучайтириб юборилди.

Шу билан бирга республиканинг бир қанча район ва хўжаликларида катта майдонлардаги ғўзалар ўз ривожланишида ғоят орқада қолмоқда, ишлов беришни, суғоришни ва бошқа агротехника усулларини ўтказишни кучайтиришни талаб қилмоқда. Кўпгина хўжаликларда хосил йиғим-теримига ҳали тайёргарлик бошланганп йўқ, машина терими учун участкалар ажратиш тугалланмаган. «УСС-1» қаватли сушилкалар қуриш ва монтаж қилиш кечиктириб юборилмоқда. Пахта териш техникасини ремонт қилиш ва механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрлаш суст олиб борилмоқда. Хўжаликларда ҳам. шунингдек «Узсельхозтехника» устахоналарида ҳам пахта териш техникасини сифатсиз ремонт қилиш фактлари бор. Бу соҳада Фарғона. Хоразм. Самарқанд областлари ва Қорақалпоғистон АССР айниқса орқада қолмоқда. «Узсельхозтехника» устахоналарида, айниқса Қашқадарё областининг устахоналарида ишлаб чиқариш қувватларидан қониқарсиз фойдаланилмоқда.

Сирдарё ва Сурхондарё областларининг тайёрлов пунктларида қуритиш-тозалаш цехларини ва юк ортиш-бўшатиш ишларини механизация воситаларини ремонт қилиш. Хоразм ва Тошкент областларида эса бунт майдончаларини. автомобиль тарозиларини, брезентларни ремонт қилиш ҳамда пахта учун стандарт эталонлар тайёрлаш суръатлари паст. «Союзхлопкомаш» технология ускуналарини ремонт қилиш учун зарур эҳтиёт қисмларни ўз вақтида етказиб бермаганлиги сабабли пахта тозалаш заводларини капитал ремонтдан чиқариш графиги бажарилмаяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ғўзанинг ривожидаги қолоқликни тугатиш ва барвақт етиладиган мўл ҳосил тўплаш учун, ҳар бир колхоз. совхоз, бўлим ва бригада социалистик мажбуриятларини бажариши учун бутун август ойи давомида ғўзанинг ҳамма жойда яхшилаб парвариш қилинишини таъминлаш Қишлоқ хўжалик, Совхозлар. Тайёрлов министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой», «Узсельхозтехника» бирлашмаси ҳамда уларнинг жойлардаги органлари. область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, колхоз ва совхоз раҳбарларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблайдилар.

Йиғим-теримга ва пахта топширишга ўз вақтида тайёргарлик кўриш мақсадида қуйидаги тадбирлар амалга оширилсин:

— колхозларда, совхозларда ва «Узсельхозтехника» устахоналарида техникани ремонт қилиш суръатлари кескин равишда кучайтирилсин ва сифати оширилсин, пахта териш машиналарини. пахтани қоп-қанорсиз ташиш прицепларини. транспорт тракторлари ва пахта погрузчикларини тайёрлаш 25 августгача, механик подборшчиклар ва кўсак чувиш машиналарини тайёрлаш 25 сентябргача, кўрак териш машиналарини тайёрлаш 30 сентябргача тугаллансин:

— қишлоқ ҳунар-техника билим юртларида, «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ҳузурида ва совхозларда механик-ҳайдовчиларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш белгиланган муддатларда тугаллансин. машина теримининг энг яхши усталари ўқитувчи ва инструктор сифатида жалб қилинсин. икки смена ишлашни назарда тутиб, пахта териш машиналари механик-ҳайдовчиларга ўз вақтида бириктиб қўйилсин;

— машина терими учун ажратилган майдонларни узил-кесил текшириш барча хўжаликларда 20 августгача ўтказилсин, бу майдонлар механик-ҳайдовчиларга бириктиб қўйилсин. пахтазорлар бегона ўтлардан тозалансин. ҳосилнинг барвақт етилиши ва пахта териш техникасининг юқори унумли ишлаши учун барча шарт-шароитлар яратилсин:

— аэродромларни тайёрлаш 25 августгача тугаллансин, зарур ҳолларда муваққат аэродромлар ташкил қилиш таъминлансин; дефолиация вақтида аэродромларга хизмат қилиш учун сигнал хизмати кадрлари ва ишлаб чиқариш ходимлари тайёрлаб қўйилсин;

— техникавий хизмат кўрсатиш ва пахта териш машиналарини механизация ёрдамида ёнилғи билан таъминлашнинг барча воситалари учун ходимлар тайёрлансин ва улар билан таъминлансин. терим даврида ремонт қилиш ва техникавий нуқсонларни бартараф этиш учун навбатчи бригадалар ташкил қилинсин: «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ва хўжаликларнинг созловчи усталари кучи билан колхоз ва совхозларнинг пахта териш техникасига ихтисослаштирилган хизмат кўрсатиш кенг қўлланилсин;

— колхоз ва совхозларда нефть хўжалигини тайёрлаш яқин кунларда тугаллансин, пахта теримида ва уни тайёрлашда техниканинг бетўхтов ишлаши учун ёнилғи ва мойлаш материаллари олдиндан ғамлаб қўйилсин. Хўжаликларда нефть маҳсулотларини тўғри сақлаш ва тежаб-тергаб сарфлаш устидан қаттиқ назорат ўрнатилсин; «Узглавнефтеснабсбит» хўжаликларга ёнилғи ва мойлаш материалларини ўз вақтида узлуксиз етказиб беришни таъминласин:

— районлар ва хўжаликлар ўртасида машина теримига тайёргарликни ўзаро текшириш 20 августгача ўтказилсин, бунда пахта териш техникаси ремонтининг сифатига алоҳида эътибор берилсин; Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликлари. «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва уларнинг жойлардаги органлари ўзаро текшириш бригадаларининг ишида қатнашиб, текшириш вақтида аниқланган камчиликларни тугатишда районларга ва областларга ёрдам берсинлар;

— барча колхоз ва совхозларда майдончаларни асфальтлашни, бостирма-саройлар, автомобиль тарозилари ва бошқа тарозилар. автомобиль транспорти, хўжаликларнинг территориясида йўл-кўприклар тайёрлаш терим бошлангунча тугаллансин;

— теримчиларга. механик-ҳайдовчиларга. ғўза дефолиациясида банд бўлган самолётларнинг экипажларига нормал маиший ва санитария-гигиена шароитлари яратилсин, бунинг учун ётоқхона ва дала шийпонлари, овқат тайёрлайдиган жойлар олдиндан ремонтдан чиқарилсин ва обод қилиб қўйилсин, ичиладиган сифатли сув билан таъминлансин. барча мактабгача тарбия болалар муассасаларининг нормал ишлаши йўлга қўйилсин:

— Пахта сушилкаларининг ремонти. «УСС-1» қаватли сушилкаларни қуриш ва монтаж қилиш 1 октябргача тугаллансин. шунингдек барча сушилкалар ёқилғи билан таъминлансин.

«Узсельхозтехника» бирлашмасига:

— «Узсельхозтехника» ремонт корхоналарини колхоз ва совхозларни запас қисмлар ва ремонт материаллари билан таъминлаш;

— «УСС-1» қаватли сушилкаларни қуриб битказиш учун дефолиант моддалар ва ускуналарни ўз вақтида ташиб келтириш;

— дефолиант модда тайёрлаш билан шуғулланувчи ишчиларга жомакор ва якка тартибда ҳимоя воситаларини, дефолиант эритмалари солинадиган воситалар ажратиш. аэродромларга самолётлар учун ёнилғи ва мойлаш материаллари келтириш таклиф этилди.

«Главхлопкомаш»га пахта терим техникасини ремонт қилиш учун запас қисмларни етказиб беришни тезлаштириш вазифаси топширилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети машинада 2 миллион тонна пахта териш, 530 минг гектар ерда қўл меҳнати ишлатмай пахтани комплекс механизация воситасида йиғиб-териб олиш, 1 миллион 988 минг гектар ерда (дориланган ерлар ҳам шу ҳисобга киради). Терим олдидан ғўза баргини тўкиш тўғрисида Қорақалпоғистон АССР ва областларнинг ўз зиммаларига олган мажбуриятларини ҳамда дефолиация ўтказиш учун самолётлар ажратиш планини маъқулладилар.

Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги ва уларнинг жойлардаги органлари, илмий муассасалар ва область тажриба станциялари, колхоз ва совхозларнинг мутахассислари кучи билан ғўзанинг ривожини назарда тутган ҳолда ҳар бир хўжалик бўйича дефолиация ўтказишнинг табақалашган муддат ва графикларини белгилаб чиқиш лозим. Шарт-шароитлар имкон берадиган жойларда ғўзани дефолиация қилишда ердан туриб ишлатиладиган аппаратлардан фойдаланилишини ҳам назарда тутмоқ лозим.

Қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва мутахассислари далаларнинг чеккалари ва машина қайриладиган жойлардаги ғўза дефолиантлар билан барвақт дориланишини таъминламоқликлари ҳамда дефолиация қилиш борасидаги ҳамма ишлар сифатини қатъий назорат қилиб туриш вазифаси топширилади.

Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармасига ўз вақтида самолётлар ажратиб, экипаж командирларидан далалардаги ғўзани дорилаш борасида белгиланган қоидаларга қатъий риоя қилишларини. ишларни юқори сифатли бажаришларини талаб этиш топширилди.

(Давоми иккинчи бетда).

СССР—50

АРМАНИСТОН ҲАФТАЛИГИ

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ХАЛҚЛАРИ ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА АРМАНИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҲАМ МУНОСИБ ЎРНИ ВА МАДАНИЙ-ИҚТИСОДИЙ КАМОЛОТИ КЎЗГА ЯЛТ ЭТИБ ТАШЛАНИБ ТУРАДИ. СОВЕТ ХАЛҚЛАРИНИНГ ЎЗАРО ҲАМКОРЛИК ОИЛАСИДА АРМАН ХАЛҚИ ЯНГИЧА ҲАЁТ ҚУРМОҚДА ВА БЕҚИЁС ЮКСАЛИШ ЙЎЛИДАН БОРЯПТИ. УЧ ОРДЕНЛИ АРМАНИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЭКОНОМИКАСИ ТЕЗ СУРЪАТЛАР БИЛАН РИВОЖЛАНМОҚДА, АҲОЛИСИНИНГ ФАРОВОНЛИГИ ҲАМДА МАДАНИЯТИ ЙИЛ САЙИН КАМОЛ ТОПМОҚДА. СОВЕТ АРМАНИСТОНИ МЕҲНАТКАШЛАРИ ЖОНАЖОН ПАРТИЯМИЗ XXIV СЪЕЗДИНИНГ ТАРИХИЙ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРА БОРИБ, СССР ТАШКИЛ ТОПГАН КУННИНГ 50 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ НИШОНЛАШ ҲАРАКАТИДА.

БУГУН ГАЗЕТАМИЗДА СССРНИНГ ОЛТИН ТЎЙИ ШАРАФИГА АРМАНИСТОН ССР ҲАФТАЛИГИ БОШЛАНДИ. ГАЗЕТА САҲИФАСИДАГИ МАТЕРИАЛЛАРДА ҚАРДОШ АРМАНИСТОННИНГ СОВЕТ ҲОКИМИЯТИ ЙИЛЛАРИДА ҚАНЧАЛИК ЮКСАЛГАНИ ВА РЕСПУБЛИКА ИШЧИЛАРИ, ДЕҲҚОНЛАРИ, ЗИЁЛИЛАРИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИШ УЧУН ОЛИБ БОРАЁТГАН МАРДОНАВОР МЕҲНАТИ МАДҲ ЭТИЛАДИ.

ЕРЕВАН. В. И. Ленин номли майдон.
В. Соболев фотоси (ТАСС).

ЛЕНИНЧА МИЛЛИЙ СИЁСАТ ТАНТАНАСИ

Н. Х. АРУТЮНЯН,
Арманистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси

Арманистон меҳнаткашлари СССР қардош халқлари оиласида ярим асрдан кўпроқ вақтдан буён янги ҳаёт барпо этмоқдалар, шаҳдам қадамлар билан коммунизм сари олға бормоқдалар.

Совет Арманистони ҳозирги кунда ССР Иттифоқидаги тенг ҳуқуқли ўн беш республиканинг бири бўлиб, замонавий саноат ва механизациялаштирилган йирик қишлоқ хўжалигига эгадир. Совет Арманистонининг фани ва маданияти юксак даражада тараққий этди.

Совет ҳокимиятининг ғалабаси Арманистон ва унинг халқи учун бошқарувнинг эски, реакцион формасини адолатли ва илғор тузум билан алмаштиришдан иборат бўлибгина қолмай, арман халқини қирилиб кетишдан ҳам сақлаб қолди, унинг миллий ва социал жиҳатдан тикланишини, равнақ топиши ва тараққий этишини таъминлади.

Ҳозирги кунда осойишта ва маъмур ҳаёт кечираётган Арманистон республикаси мавжуд экан, унинг истиқболи янада порлоқ экан, бунга шу туфайли эришилдики, бизнинг халқимиз улуғ рус халқи билан қардошларча мустаҳкам иттифоқ тузди, социалистик миллатларнинг буюк ҳадўстлигидан жой олди.

Шоир Аветик Исаакян: «Арманистон ва арман халқи Россия билангина яшай олади ёки акс ҳолда унга ҳаёт йўқ» деб жуда ҳаққоний гапларни айтган эди. 1922 йил 30 январда Арманистон Советларининг биринчи съезди очилди. Съезд вайрон бўлган хўжаликни тиклаш истиқболларини муҳокама этиб, арман халқининг янги ҳаётида совет тузумининг, ишчи-деҳқонлар Россиясининг буюк ҳалоскорлик ролини мамнуният билан қайд қилди. Съезд Арманистон ССРнинг конституциясини қабул қилди, республикани янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш йўлларини белгилади.

В. И. Лениннинг шогирди ва сафдоши А. Ф. Мясникян (Мясников) республика ҳукуматига бош бўлди. Москва пролетариатининг революцион жангларида чиниққан ва Белоруссияда совет ҳокимиятининг ташкилотчиларидан бири бўлган А. Ф. Мясникян Арманистонда ленинча миллий сиёсатни изчиллик билан амлага оширди, Россияда партия-давлат фаолияти соҳасида тўпланган жуда катта тажриба ва анъаналардан фойдаланди.

Озод ва тенг ҳуқуқли совет халқларининг давлат иттифоқи ва қардошларча ҳамкорлиги социалистик жамиятни барпо этиш учун курашда катта аҳамиятга эга бўлди. Россия Федерацияси шундай ҳамкорликнинг ёрқин намунаси эди. Закавказье халқлари Россия Федерациясининг тажрибасини қабул қилиб олдилар. 1922 йилда Арманистон, Грузия ва Озарбайжон Закавказье Совет Федератив Социалистик Республикасига бирлашди.

Закавказье республикаларининг ўз ихтиёри билан Федератив давлат иттифоқига бирлашуви Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда, қардош республикаларнинг экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда жуда муҳим роль ўйнади. Закавказьеда социализмнинг ғалабасини таъминлади.

В. И. Ленин кўп миллатли социалистик давлатни вужудга келтиришда жуда катта хизмат қилди. В. И. Лениннинг ташаббуси билан Советларнинг биринчи Бутуниттифоқ съездида 1922 йил 30 декабрда Иттифоқ давлати — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини ташкил этиш тўғрисида декларация ва шартнома қабул қилинди. Ана шу ихтиёрий иттифоқида РСФСР, Украина ССР, ва Белоруссия ССР билан бир қаторда Закавказье Совет Федератив Социалистик Республикаси ҳам кирди. Кейинчалик Ўрта Осиё ва Болтиқ бўйи республикалари ҳам шу иттифоққа қўшилди.

Арманистон меҳнаткашлари совет халқларининг улуғ оиласида коммунистик партия раҳбарлигида хўжалик вайронгарчилигини тарихан қисқа вақт ичида тугатдилар, совет тузумининг сиёсий ва иқтисодий негизларини мустаҳкамладилар. социализмга ўтиш учун реал базани вужудга келтирдилар. В. И. Лениннинг «Озарбайжон. Грузия. Арманистон. Доғистон, тоғли республикадаги коммунист ўртоқларга» йўллаган программ мактуби бу соҳада жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Бу мактубда ўлкадаги ижтимоий-иқтисодий ҳаётни ривожлантиришнинг асосий йўллари ва энг муҳим вазифалари белгилаб берилган эди.

Партиянинг мамлакатни индустрлаштиришга қаратилган йўли дастлабки икки беш йилликлар давридаёқ Арманистонни қолоқ аграр мамлакатдан ривож топган индустриал-аграр республикага айлантириш имконини берди. 1936 йилда СССРнинг биринчи Конституцияси қабул қилинган чоғда бутун Советлар мамлакатида, шу жумладан Арманистонда ҳам капитализмдан социализмга ўтишнинг тарихий босқичи тугалланди. Халқ хўжалигида социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари тўла-тўкис ғалаба қозонди.

(Давоми учинчи бетда).

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ХОТИН-ҚИЗЛАРИ ИККИНЧИ КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз дўстлар!

Осиё ва Африка мамлакатлари хотин-қизларининг Монголия Халқ Республикаси пойтахти Улан-Баторда очилаётган иккинчи конференцияси қатнашчиларини самимий табриклайман. Осиё ва Африка мамлакатлари хотин-қизларининг биринчи конференциясидан буён ўтган 11 йил ичида империализмга ва мустамлакачиликка қарши курашда катта ғалабалар қўлга киритилди. Империализм жаҳоннинг жуда катта районларига, юз миллионларча кишиларга нисбатан қилган ҳукмронлигидан маҳрум бўлиб қолди. Сизнинг конференциянгиз жаҳон революцион жараёнида миллий озодлик ҳаракатининг роли кучайган ва бу ҳаракатнинг социализм дунёси билан, халқаро ишчилар ҳаракати ва коммунистик ҳаракат билан алоқалари мустаҳкамланган бир даврда ўтмоқда. Антиимпериалистик кучларнинг кураши натижасида тинчлик, озодлик ва социал тараққиёт иши манфаатлари йўлида жуда катта ўзгаришлар содир бўлмоқда.

Африка ва Осиё мамлакатларининг хотин-қизлари империализмга қарши курашга анча катта ҳисса қўшдилар ва қўшмоқдалар. Улар ўз халқлари билан биргаликда озодлик ва мустақиллик учун актив кураш олиб бормоқдалар. Мустамлакачилик зулмидан халос бўлган мамлакатларда хотин-қизлар муҳим социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этишда, жамиятнинг кўп қиррали фаолиятида иштирок қилмоқдалар. уларнинг сиёсий онги ва ўз халқларининг тақдири учун масъулияти ортиб бормоқда.

Ҳозирги пайтда Осиё ва Африка халқларининг туб манфаатлари империализмнинг агрессив кирдикорларига қарши курашда юксак даражада жипслашиш ва уюшқоқликни талаб этади. Ҳиндихитойда. Яқин Шарқда империалистик агрессия ўчоқлари ҳануз аланга олмоқда. сўнгги мустамлакачи ва ирқчи режимларга қарши шиддатли кураш давом этмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездининг қарорларини оғишмай амалга ошираётган Совет Иттифоқи Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги миллий озодлик ҳаракатини доим қўллаб-қувватламоқда. халқларнинг мустақиллиги. озодлигини, мустаҳкам тинчликни ва халқлар дўстлигини изчил ҳимоя қилмоқда. Пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлган совет халқи Вьетнам, Лаос ва Камбоджа халқларига ҳар томонлама маънавий-сиёсий ва моддий мадад бермоқда, араб халқларининг Исроил агрессиясига қарши ҳаққоний курашини астойдил қўллаб-қувватламоқда, барча миллий озодлик ҳаракатлари билан ирқчилик ва апартеидга қарши мардона курашаётган кишилар билан қардошларча бирдамлигини изҳор қилмоқда.

Совет Иттифоқи жаҳон социализми, бутун дунёдаги демократик кучлар ва миллий озодлик ҳаракати иттифоқини мустаҳкамлаш учун бундан буён ҳам ўз ҳиссасини қўшаверади ва бу кучларнинг бирлигини халқларни мустамлакачилик ва социал зулмдан узил-кесил озод қилишнинг ҳал қилувчи шарти, деб билади.

Конференциянинг тўла муваффақиятли ўтишини истайман ва конференция империализмга қарши халқларнинг миллий мустақиллиги учун, тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун ҳаққоний курашида олға қараб қўйилган қадам бўлишига аминман!

Л. БРЕЖНЕВ.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин ўртоқлар Корея озод қилинганлигининг 27 йиллиги муносабати билан Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Корея Халқ Демократик Республикаси Министрлар кабинетининг Раиси ўртоқ Ким Ир Сенга ва Корея Халқ Демократик Республикаси Олий халқ мажлиси президиумининг Раиси ўртоқ Цой Ен Генга табрик телеграммаси йўлладилар.

Телеграммада бундай дейилади: мамлакатнинг япон мустамлакачилари зулмидан озод қилинганлиги корейс халқи тарихида янги даврни бошлаб берди, Шимолий Кореяни социалистик йўлда ривожлантириш учун истиқболлар очди. Социализм меҳнатсевар корейс халқининг ижодий куч-ғайратини авж олдириш учун кенг имконият яратди, Корея диёрида экономика, маданият ва халқ фаровонлигини юксалтириш учун шароит яратиб берди.

Совет халқи, дейилади сўнгра телеграммада Жанубий Кореяни АҚШ қўшинлари оккупация қилиб туришини тугатиш учун, ўз миллати тақдирини мустақил ҳал қилишдан иборат қонуний ҳуқуқи учун ва империалистик кучларнинг аралашувисиз мамлакатни тинч, демократик асосда бирлаштиришга эришиш учун ҳаққоний кураш олиб бораётган корейс халқига қардошларча бирдамлик ҳис-туйғуларини билдиради.

Совет раҳбарлари марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмининг мустаҳкам принципларига асосланган Совет—Корея муносабатлари ҳар икки мамлакат халқлари, Узоқ Шарқда тинчлик ва хавфсизлик иши манфаатлари йўлида янада ҳар томонлама ривож топади, деб қатъий ишонч билдирадилар. (ТАСС).

АНДИЖОН МЕВАСИ

АНДИЖОН БОҒБОНЛАРИ ИККИ ЙИЛЛИК ПЛАН МИҚДОРИДА МЕВА ТАЙЁРЛАШГА АҲД ҚИЛДИЛАР

Андижон областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ҳаракат қилиб, мева тайёрлаш планини муддатидан олдин бажардилар. Давлатга 7500 тонна мева сотилди.

Андижонликлар бу йил икки йиллик план миқдорида мева тайёрлашга аҳд қилдилар.

НУКУСДА ГАЗ МАШЪАЛИ

НУКУС. (ЎзТАГ). Шаҳарни янги ва эски қисмларга ажратиб турувчи Автоном Республикадаги йирик «Қизкеткен» каналининг чап қирғоғида «зангори ёқилғи» янги трассаси қурилиши тугалланди. Нукусдаги олти корхона: тикувчилик фабрикаси, нон комбинати, мева ва сабзавот консерва заводи, макарон фабрикаси, тегирмон комбинати, гўшт комбинати арзон табиий газ олди.

Қорақалпоғистон шаҳар ва қишлоқларини газлаштириш жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗЛАРИ, СОВХОЗЛАРИ ВА ТАЙЁРЛОВ ПУНКТЛАРИНИНГ 1972 ЙИЛГИ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ТЕРИБ ОЛИШ ВА ТАЙЁРЛАШГА ҲОЗИРЛИГИ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда).

Пахта тозалаш саноати министрлигига, область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитети ва район ижроия комитетларига ҳар бир пахта заводида ва тайёрлов пунктида ремонтнинг аҳволини қараб чиқиш ва уларни поёнига етказиш учун сира кечиктириб бўлмайдиган тадбирларни кўриш вазифалари топширилди: бу ишлар тайёрлов пунктларида 25 августгача, пахта заводларида 1 сентябргача ва қуритиш-тозалаш цехларида 15 сентябргача бажарилиши керак. Тайёрлов пунктлари ва пахта заводларининг пахта қабул қилиш, қуритиш, сақлаш ва қайта ишлашга тайёргарлиги ва ремонтнинг бориши устидан кундалик назорат қилиб турилсин, пахта тайёрлаш бошланиши биланоқ уларнинг кеча-кундуз бетўхтов ишлаши таъминлансин.

Пахта тозалаш саноати министрлиги ва Автомобиль транспорти министрлиги тайёрлов пунктларидан пахта заводларига хом ашё ўз вақтида ташиб берилиши чораларини кўришлари, айни мақсадда пахта ташувчи махсус автомобилларнинг бутун паркидан тўла-тўкис фойдаланмоқлари лозим.

Пахта тозалаш саноати министрлиги хом ашёни қайта ишлаш ва тола реализация қилиш юзасидан сентябрь ойи учун белгиланган планнинг бажарилиш чораларини кўриши лозим.

«Союзхлопкомаш» бирлашмасига пахта заводларига ва тайёрлов пунктларига технология ва қуритиш-тозалаш ускуналарини ремонт қилиш учун запас қисмлар, механизация воситалари ва қорачигит чиқарувчи машиналар етказиб беришни тезлаштириш таклиф этилди.

Область ва шаҳар партия комитетларига, саноат корхоналари ва қурилиш партия ташкилотларига пахта терим техникаси ва қуритиш-тозалаш цехларини ремонт қилишда ҳамда пахта йиғим-терими ва пахта тайёрлаш чоғида шу машина-механизмларга техникавий хизмат кўрсатишда колхозлар, совхозлар ва тайёрлов пунктларига оталиқ ёрдами бериш таклиф этилди.

Қишлоқ хўжалик, Совхозлар ва Пахта тозалаш саноати министрликларига қуйидаги вазифалар топширилди:

— уруғликка экилган ғўзани далада ўз вақтида юқори сифатли апробация қилишни ташкил этиш ва шунинг натижаларига қараб уруғлик пахтани териб топшириш, шу жумладан, вилтга чидамли Тошкент-1, 2 ва 3 нав пахтасини 1973 йилда вилтга чалинган далалардаги уруғлик чигитнинг батамом алмаштирилишини таъминлайдиган ҳажмда териб топширилиши юзасидан вазифа белгилаш;

— уруғчилик колхозлари, совхозлари, район ва область қишлоқ хўжалиги бошқармалари, совхоз трестлари ва тайёрлов системаси агроном ходимларининг куч-ғайратини уруғлик пахтани териш сифатини ошириш учун курашга йўллаш;

— апробация қилинган уруғлик пахта қўлда бир-икки қур териб олинсин, бу ишга ҳар туп да 3—4 тадан пишиб, нормал очилган пахта бўлганида киришилсин, сара уруғлик пахта ва биринчи репродукция уруғлик терилиши олдидан даладан вилтга чалинган ғўза туплари юлиб ташлансин, иккинчи ва учинчи репродукция пахта далаларида эса вилтга ва гоммозга йўлиқмаган соғлом тупларнинг пахтаси қатъий равишда алоҳида қилиб териб олинсин, намлиги ортиқ уруғлик пахтани териш ва қабул қилиш тақиқлансин.

Уруғлик пахтани қўлда териш нормаси саноат учун пахта териш нормасидан 20—25 процент оз белгилансин.

Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликлари ҳамда СССР Давлат стандартлари республика бошқармаси пахта заводларида, тайёрлов пунктларида, колхозлар ва совхозларда тош-тарозиларни ремонт қилиш, текшириб чиқиш ва тамғалаш ишларини 25 августгача тугатишлари керак.

Пахта тозалаш саноати министрлигига ҳамда «Узсельхозтехника» бирлашмасига республика колхоз ва совхозлари учун зарур миқдорда этак ва қопқанорни ўз вақтида етказиб бериш вазифаси топширилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг резервидан «Узсельхозтехника» бирлашмасига 132 минг метр қоп-қанорбоп мата ҳамда теримчилар учун қўшимча этак ва қоп-қанор тикишга 45 минг метр мата ҳамда пахта қуритиладиган асфальтланган майдонларни ремонт қилиш учун 800 тонна суюқ маркадаги нефть битуми ажратилади. Ўзбекистон ССР Главснабига ва «Узглавнефтеснабсбыт»га шу мата ва нефть битумини ўз вақтида етказиб бериш таклиф этилди. Қўшимча ажратилган матадан тикиладиган этак ва қанорлар 1 октябргача тайёрлаб қўйилсин.

«Ўзбекнефть» бирлашмаси (ўртоқ Исмоилов) йилнинг биринчи ярмида «Узглавнефтеснабсбыт»га берган хом нефтининг камомадини 1972 йилда тўлдириши керак. «Узглавнефтеснабсбыт» Ўзбекистон ССР автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш министрлигига унинг йиллик фондлари бўйича хом нефтни тўла етказиб берсин.

Шу йил республика колхоз ва совхозлари электр приводли кўсак чувиш машиналарини кўплаб олишларини назарда тутиб, Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликлари, «Узсельхозтехника» бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги билан биргаликда ана шу машиналарнинг ишлаши учун хирмонларни тегишли қурилмалар билан ускуналашлари керак.

Ўзбекбирлашувга пахта териш ва тайёрлаш даврида қишлоққа зарур осма тарози, пахта қуритиш учун кўмир, кийим-кечак, озиқ-овқат ва бошқа молларни ўз вақтида керакли миқдорда етказиб бериш вазифаси топширилди. Маҳаллий, саноат министрлиги август ва сентябрда 14 мингта осма тарози тайёрлаб, Ўзбекбирлашувга етказиб бериши керак.

Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликлари билан бирга сизот сувлари яқин захкаш районларда пахта очилишини тезлаштирадиган зарур мелиорация тадбирларини ишлаб чиқиш ва уни 15 сентябргача бажариб бўлиш таклиф этилди.

Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликларига, «Главсредазирсовхозстрой»га орттирилган илғор тажрибалардан фойдаланиб, пахта теримида банд бўлган механизаторлар, ишчилар ва колхозчиларни моддий рағбатлантириш чораларини ишлаб чиқиш ва уларни колхоз, совхозларга тавсия этиш вазифаси топширилди.

Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой», Пахта тозалаш саноати, Тайёрлаш министрликлари ва уларнинг жойлардаги органлари, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари қўлда ва машинада терилиб, давлатга топшириладиган пахтанинг сифатини ошириш учун қатъий чораларни кўришлари керак. Пахта териш ва давлатга топшириш қоидалари тўғрисида ҳамма колхоз ва совхозларда тушунтириш ишларини олиб бориш ҳамда колхозчилар ва совхоз ишчиларига йўл-йўриқ бериш, хом пахта терилишига йўл қўймаслик, пахтага латта-путта, хор-хас ва бошқа нарсалар илашиб кетишига йўл қўймаслик зарур.

Машинада терилган пахтанинг кам ифлосланганлиги учун тўланадиган устама пулнинг 50 процентидан бевосита машина теримида банд бўлган ва давлатга юқори сифатли пахта топширилишини таъминлаётган ходимларни мукофотлашда фойдаланиш тартибини механизаторларга, барча колхозчилар ва совхоз ходимларига яхши тушунтириб бериш ҳамда шу мукофотлар тўғри тақсим қилинаётганлигини назорат этиб борилишини таъминлаш зарур.

Қишлоқ хўжалик, Совхозлар, Пахта тозалаш саноати, Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш министрликларига, область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига автомобиль ва районлараро йўллар, кўприклар, колхоз, совхоз ва тайёрлов пунктларига олиб борувчи йўлларни 25 августгача тегишинча ремонт қилиб қўйиш таклиф этилди.

Республика Ички ишлар министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, барча колхоз, совхозлар ва тайёрлаш пунктларидаги ёнғин хавфсизлигининг аҳволини ҳамда давлатнинг ёнғин назорати органлари тавсия этган тадбирларнинг бажарилишини 30 августгача текшириб чиқишлари керак.

Маданият министрлиги, Аҳолига маиший хизмат министрлиги, Соғлиқни сақлаш министрлиги, Алоқа министрлигига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига ҳосил йиғим-терими даври учун колхозчилар ва совхоз ишчиларига маданий-маиший ва медицина хизматини кўрсатиш тадбирларини ишлаб чиқиш ва уларни амалга ошириш вазифалари топширилди.

Область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига, Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликлари ва уларнинг жойлардаги органларига касаба союз ташкилотлари билан биргаликда меҳнатга лаёқатли ҳамма аҳолининг колхоз ва совхозлардаги ҳосил йиғим-теримида биринчи куноқ иштирок этишини таъминлайдиган тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш таклиф қилинди. Пахта теримига колхоз ва совхозларнинг меҳнатга лаёқатли аҳолисини жалб этиш юзасидан ҳар бир хўжалик учун топшириқ тасдиқлаб қўйилсин. Терим машинасининг ҳар бир механик-ҳайдовчиси, ҳар бир теримчи кундалик нормасини тўла ва ошириб бажариши учун социалистик мусобақа кенг авж олдирилсин.

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетига пахта терим техникаси механик-ҳайдовчиларини тайёрлашда ҳамда ҳосил йиғим-теримига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишда социалистик мусобақани кенг қулоч ёздиришда комсомол ташкилотларининг актив иштирокини таъминлаш вазифаси топширилди.

Қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ишчи ва хизматчилари касаба союзининг республика, область ва район комитетларига совхоз ишчилари, колхоз ва совхоз механизаторлари меҳнатига ҳақ тўлаш белгиланган тартиби тўғри қўлланилаётганлигини назорат қилиб туриш ҳамда ҳосил йиғим-теримида ишланган ҳақ ўз вақтида ҳисоб-китоб қилинаётганлигини, шунингдек дефолиант моддалар билан ишлаётганда техника хавфсизлиги ва саноат санитарияси қоидаларига риоя қилинишини ҳамда пахта терим техникаси механизмлар ва электр асбоб-ускуналардан хавфсиз фойдаланилишини назорат қилиб туриш таклиф этилди.

Давлатга пахтани тез ва сифатли териб топшириш учун Қорақалпоғистон АССР, областлар, районлар, колхозлар, совхозлар, илғор механизатор ва теримчиларни рағбатлантириш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари таъсис этилади:

а) Қорақалпоғистон АССР ва областлар учун — иккита Қизил байроқ;

б) районлар учун — тўртта Қизил байроқ, шулардан биттаси давлатга ингичка толали пахта топширувчи районларни рағбатлантириш учун ва яна биттаси қўриқ ерлардаги районларни рағбатлантириш учун;

в) совхозлар учун — иккита Қизил байроқ, шу жумладан, қўриқ ерлардаги совхозларни рағбатлантириш учун битта Қизил байроқ;

г) колхозлар учун битта Қизил байроқ.

Кўчма Қизил байроқлар сентябрь ойининг иккинчи ўн кунлигидан бошлаб ҳар 10 кунда бир марта бериб турилади. Қизил байроқлар берилаётганда план бажарилиши, тайёрлаш суръати, тайёрланган пахта сифати, машина терими плани ҳамда уруғлик пахтани териш ва топшириш плани бажарилиши назарда тутилсин.

Ингичка толали пахта етиштириш планига эга бўлган Бухоро, Қашқадарё ва Сурхондарё областларида, районлар ва совхозларда Қизил байроқлар берилаётганда ингичка толали пахта тайёрлаш планининг бажарилиши ҳам назарда тутилсин.

Қизил байроқлар топширилиши билан бир вақтда Қорақалпоғистон АССР ва областларда илғор хўжаликларга сотиш учун иккитадан юк автомашинаси, пахта терими унумдорлиги ва сифати жиҳатидан энг яхши кўрсаткичларга эришган терим машиналари механик-ҳайдовчиларига сотиш учун 4 тадан енгил автомашина ҳамда илғорларни пул билан мукофотлаш учун 2000 сўмдан пул ажратилсин; районларга, илғор хўжаликларга сотиш учун биттадан юк автомашинаси, энг яхши механик-ҳайдовчиларга сотиш учун иккитадан енгил автомашина ва илғорларни мукофотлаш учун 500 сўмдан пул ажратилсин; совхозларга энг яхши механик-ҳайдовчиларга сотиш учун биттадан енгил автомашина ҳамда илғорларни мукофотлаш учун 300 сўмдан пул; колхозларга энг яхши механик-ҳайдовчиларга сотиш учун биттадан енгил автомашина ва илғорларни мукофотлаш учун 200 сўмдан пул ажратилсин. Шу енгил автомашиналар матлубот кооперацияси йўли билан бозор фондидан пахта терим машиналарининг энг яхши механик-ҳайдовчиларига сотилсин.

Қизил байроқлар Қишлоқ хўжалик, Совхозлар, Пахта тозалаш саноати министрликлари, Ўзбекистон Марказий статистика бошқармаси ҳамда қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ишчи ва хизматчилари касаба союзи республика комитетининг тақдимига биноан берилсин.

Область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига пахта теримидаги илғор районлар, колхозлар ва совхозларга топшириш учун кўчма Қизил байроқ таъсис этиш, шунингдек, ғўза баргини тўкишда қатнашаётган самолёт экипажларини рағбатлантириш чораларини кўриш тавсия этилди.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига теримга тайёргарликнинг боришини йиғим-теримнинг ва пахта тайёрлашнинг боришини газеталарнинг саҳифаларида, телевидение ва радио орқали тўлароқ ёритиб бориш вазифаси топширилди.

Республика газеталарининг саҳифаларида Ҳурмат тахтаси таъсис этилиб, унга пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарган область ва районларнинг номлари ёзилиб боради.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети партия, совет, қишлоқ хўжалик, тайёрлаш, комсомол ва касаба союз органлари, колхозлар ва совхозлар, қишлоқ меҳнаткашлари пахта ҳосилини ҳамма нарсани шай қилиб кутиб оладилар, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказадилар ва давлатга 4 миллион 500 минг тонна пахта сотамиз, деб зиммага олинган мажбурият бажарилишини т а ъ м и н л а б, СССРнинг 50 йиллик юбилейини муносиб равишда нишонлайдилар, деб ишонч билдирадилар.

Фотолавҳалар

ДАЛАЛАРДА иш қизғин. Пахтакорлар мўл-кўл «оқ олтин» ҳосили учун тинимсиз меҳнат қилмоқдалар. Фотомухбиримиз А. Тўраев олиб келган бу суратларда дала шўнқорларини кўриб турибсиз. Юқоридан Охунбобоев номли колхознинг бош агрономи О. Шеримбетов. 2. Сирдарё область Оқолтин районидаги «Фарғона» совхозининг бир гуруҳ жонкуярлари (чапдан) гидротехник У. Йўлдошев, бригадир П. Худойбердиев, бошқарувчи М. Охунов, сувчи М. Шорғозиев ва Й. Собировлар. 3. Денов районидаги Охунбобоев номли колхознинг бригада бошлиғи Б. номли колхознинг илғор сувчиси А. Қосимов.

ҚАЙНОҚ КУНЛАР

РЕПОРТАЖ

Бу оилада уйда ҳам пахта гапи, ҳосил ташвиши. Қурбонбика опа эри Шариф оғанинг фикрини билмоқчи бўлди шекилли, гап қотди:

— Бригадамизда ҳосил бу йил ҳам чакки эмас. Чамамда, ҳар йилдагидан зиёд. Лекин, ғўза бир оз кеч ҳосилга кирганлигига хавотир оляпман.

Шариф оға бир лаҳза ўйга толди. У 26 йил бригадага бошчилик қилган пахта усталаридан бири. Ҳозир пенсияда. Хотинининг бригадирлик стажи эса 14 йилга етиб қолди. Аёл бўлса ҳам ўт-олов. Пахта илмида анча тажриба тўплаган. Кўпни кўрган Шариф оға хотинига далда берди:

— Хавотирланишнинг хожати йўқ. Гап-ҳосил тўплашда, уни кўпайтириш ва сақлаб қолишда. Ҳосилнинг барвақт пишиб етилишини таъминлаш — ўз қўлларингда. Билсангиз ҳам яна бир марта айтай: август ойидаги ғайрат, ҳаракат ҳосил тақдирини ҳал қилади.

Эр-хотин ҳозирги қайноқ кунлардаги дала ишлари тўғрисида ўзаро фикр олишди. Шариф оға ўзи ҳам далага чиқиб, салқин маҳалда ғўзани суғоришда ишламоқчи эканлигини айтганида, опанинг чеҳраси ёришиб кетди.

...Мана, яхлит карталар. Бўлиқ ғўзалар кўзни қувонтиради, уларнинг шохларида инжу терилгандек шода-шода кўсак. Бу ерда сувчилар группаси — пенсионерлар ишлашяпти, далага бир маромда об-ҳаёт тараб, ғўзани яшнатишяпти. Улар орасида Шариф оға ҳам бор. Ҳурматли отахоннинг далага чиққанлигини кўриб, пенсионерлардан Ўғилхон она Қўшаева, Онажон Сатторова каби қариялар ҳам ғўза парваришида ишлай бошладилар. Пенсионерлар ҳисобига сувчилар беш кишига, чеканкада ишлаганлар сони саккиз кишига кўпайди.

Биз Қурбонбика опа билан дала айланиб, ҳосилга-ҳосил қўшаётган азаматларнинг қалби «оқ олтин» ишқида тепаётганлигини яққол ҳис қилдик. Культивация, ўтоқ ўтказилиб, бегона ўт йўқотилган. Тупроқ юмшоқ, дона-дона. Нам етарли. Машинага ажратилган картада культивация ўтказаётган йигит билан саломлашдик.

— Энг яхши механизаторларимиздан Зариф Шарипов. Коммунист. Бу ернинг пахтасини ҳам ўзи теради, — деди опа.

Машинабоп, калта бўғин ва серҳосил ғўзаларни оралаб, кўсак санадик. Ҳар тупда 10—12 та бўлиқ кўсак. Ҳосил кундан-кунга кўпайяпти.

Янгиариқ районидаги «Хоразм» колхозининг область партия комитети аъзоси Қурбонбика Шарипова бошлиқ бригадасида зарбдор ой ана шундай астойдил меҳнат ва жасорат билан ўтмоқда. Ишга яроқли ҳамма енг шимариб далага чиқди. Бригада аъзоларининг бу йилги марраси — 50 центнер. Опа ёши етган бўлсада пенсияни келаси йилга қолдирди. СССРнинг олтин тўйи йилида рекорд ҳосил етиштиришга қарор қилди. Бригадада ўтган йили 60 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 47,9 центнердан «оқ олтин» йиғиб олинган эди. Бу йил белгиланган 50 центнерли марра эгалланишига ишончимиз комил. Шу кунлардаги ғайрат-шижоат хирмон баракали бўлишидан далолат беряпти.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ОЗУҚА МЎЛ БЎЛАДИ

Чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва чорва туёғини ошириш ҳар бир хўжалик чорвадорларининг эзгу ниятидир. Бу соҳада иш кўзини билган чорвадорлар қиш тадбирларини ҳозирдан кўрмоқдалар.

«Правда» колхозининг марду майдон чорвадорлари ҳам қишлоқ учун мўл озуқа ҳозирлашни қизитиб юбордилар. Беда ўрими кучайтирилиб, дағал хашак жамғариш, сенаж бостириш ишлари тезкорлик билан олиб бориляпти. 170 гектар майдондаги беданинг иккинчи ўрими тугалланиб, учинчи ўримга киришилди. 10 гектар сулидан мўл озуқа яратилди. Ҳозиргача қорамоллар учун 1850 тоннадан ортиқ янги беда берилди. Траншеяларга 1700 ўрнига 1800 тоннадан ортиқ сенаж ғарамланди.

Чорва молларининг тўйимли озуқаси — дағал хашак жамғариш, сомон тайёрлаш ишлари ҳам жадал боряпти. 50 тонна сомон қишлов учун олиб қўйилди. 1340 тонна дағал хашакнинг 400 тоннадан ортиғи ғарамланди. Шу кунгача жами 2300 тоннадан ортиқ турли хил озуқа тайёрланди.

Колхоз чорвадорлари юбилей йилида сут оқимини ҳам кўпайтиряптилар. Ҳалима Бегматова, Клава Скрупская, Тўғонбой Эсонбоев каби сут-товар фермасининг фидокорлари йил охиригача ўз боқимларидаги соғин сигирларнинг ҳар биридан 2500 литрдан ошириб сут соғиб олиш мажбуриятини олганлар. Ҳозиргача 1400-1500 килограмм сут соғиб олинди.

Колхоз чорвадорлари маккажўхоридан силос бостиришни ҳам кун сайин қизитиб боряптилар.

«Правда»ликлар тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида соғин сигирлар сонини 350 бошга етказишни планлаштирган эдилар. Бу топшириқ ортиғи билан бажарилди. Давлатга 13 ўрнига 14,5 центнер жун, 30 ўрнига 55 минг донадан кўп тухум етказиб берилиб, йиллик план ошириб бажарилди.

И. РУСТАМОВ,
Ф. ИСАЕВ.
Оржоникидзе райони.

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ УЧУН

Ўзбекистон касаба союзлари Совети президиуми тайёрлов ташкилотлари, умумий фойдаланишдаги юк автотранспортининг мева ва сабзавот экинлари ҳосилини ташишда банд бўлган ҳайдовчилари ўртасидаги социалистик мусобақа қатнашчилари учун Фахрий ёрлиқлар билан бирга 55 мукофот таъсис этди. Радиоприёмниклардан иборат 11 та биринчи мукофот, транзистор приёмниклардан иборат 22 та иккинчи мукофот, номи ёзиб қўйиладиган қўл соатларидан иборат 22 та учинчи мукофот беришга қарор қилинди.

Мусобақада юқори кўрсаткичларга эришган ҳамда совриндор ўринларни эгаллаган тайёрлов ташкилотларининг коллективлари Ўзбекистон касаба союзлари Советининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланадилар, шунингдек, тайёрлов ташкилотларининг ва автотранспорт ходимларининг энг яхши ходимлари мусобақа натижаларига қараб Фахрий ёрлиқлар ҳамда қимматли совғалар билан тақдирланадилар.

Ўзбекистон касаба союзлари Советининг президиуми тайёрлов ташкилотлари ҳамда автотранспорт ходимлари ўртасидаги мусобақа натижаларини Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлиги тавсияномасига қараб шу йилнинг ноябрь ойида якунлайди.

Мусобақа шартлари ҳам тасдиқланди. Иш планини 200 процент қилиб бажарган коллективларга биринчи мукофот, планини 170 процент қилиб бажарганларга иккинчи мукофот, 150 процент қилиб бажарганларга учинчи мукофот берилади.

Ишда юксак кўрсаткичларга эришган, маҳсулот ташишда нобудгарчиликка йўл қўймаган, иш даврида кўпроқ сабзавот ва ҳўл меваларни ташиб берган юк автотранспортининг ҳайдовчилари мусобақа ғолиблари ҳисобланадилар.

АВГУСТ — ЗАРБДОР ОЙ

ҲАР ТУП ҒЎЗА ҚЎРИҚДА

Колхозимиз аъзолари 1050 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўтган йилги 25 ўрнига 30 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олган эканлар, ғўза парваришини ана шу даражада уюштирмоқдалар. Ғўза тўрт марта комплекс парваришдан чиқарилди. Чеканкани мустақил иш сифатида ўтказиб, уни ўз вақтида тугалладик. Муродқобил Бошмонов, Норой Усмонова бошлиқ бригадаларимизда ҳосилдорликни бултургидан 7-8 центнер ошириш учун қизғин иш олиб борилмоқда. Вақтида озиқлантирилган, парвариш ишлари бир-бирига боғлаб олиб борилаётган майдонларда ғўзалар ғуборсиз ўсмоқда. Ҳар бир тупида ўрта ҳисобда 10-12 тадан тўқ кўсак пайдо бўлди.

Биз август ойида ғўзани камида икки марта парвариш қилиш учун қўшимча тадбирларни белгилаб олдик. Сувчилар сонини ва трактор культиваторларини кўпайтирдик. Шу кунларда 96 сувчи 16 группага бўлиниб пайкалларда ғўзаларга сув тарамоқда. 25 культиватор тўла иш органлари билан ишлатилмоқда. Суғорилган карталар етилиши билан культивация қилиб борилмоқда. Барча тракторларга махсус тўсиқлар ўрнатилган. Механизаторлар ҳар бир туп ғўзани меҳр билан парвариш қилмоқдалар.

Республика радио йўқламасидан сўнг бригада ва қишлоқларимизда оммавий сафарбарлик эълон қилдик. Ишга яроқли ҳамма кучлар далага чиқарилди. Ҳар бир бригадада мавжуд карталар колхозчиларга бириктиб қўйилди. Кимга қанча ғўза қатор оралари бириктилганлигини кўрсатувчи тахтачалар қоқиб чиқилди. Колхозчилар ўзларига бириктилгач карталардаги ғўза тупларини 15 августгача яккама-якка кузатиб чиқадилар. Уни бегона ўтлардан тозалайдилар. Ҳосил шохларини қўшимча равишда чеканка қиладилар. Ҳозир ғўзалар бўлиқ, кундан кун ҳосил тўплаяпти. Ҳар бир туп гулни кўсакка айлантириш, олинган кўсакларни тўла сақлаб қолиш учун курашяпмиз.

Сувчилар билан механизаторларнинг ҳамкорлигини кучайтириб, августнинг ҳар уч-тўрт кунида ҳар туп ғўзада биттадан кўсак кўпайтиришга эришамиз. Пахта йиғим-теримига ҳам пухта ҳозирлик кўраётирмиз. Ўтган йили ялпи ҳосилнинг 30 процентини машиналарда териб олган эдик. Бу йил эса ҳосилнинг камида 50 процентини «зангори кема»лар ёрдамида териб оламиз. Бунинг учун 17 та терим агрегати мавсумга шайланмоқда. Улардан икки сменада фойдаланиш мақсадида хотин-қизлардан қўшимча механизаторлар тайёрлаяпмиз. Норбиби Гадоева, Қурбоной Бобохоновалар бу йилги мавсумда машинада 200 тоннадан пахта териб беришга ваъда қилдилар. Қатор ораларини 90 сантиметр қилиб ғўза ўстираётган коммунист Бурхон Ғозиев бошлиқ бригада аъзолари 65 гектар ердаги ҳосилнинг ҳаммасини машинада териб олишга ҳаркат қиляптилар. Юбилей йили хирмонимиз ҳар қачонгидан баланд бўлади.

Ҳ. БОБОҚУЛОВ,
Иштихон районидаги Навоий номли колхознинг раиси.
Т. ҚУРБОНОВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

ССCР—50

АРМАНИСТОН ҲАФТАЛИГИ

ЯШНАЁТГАН ДИЁР ҚЎШИҒИ

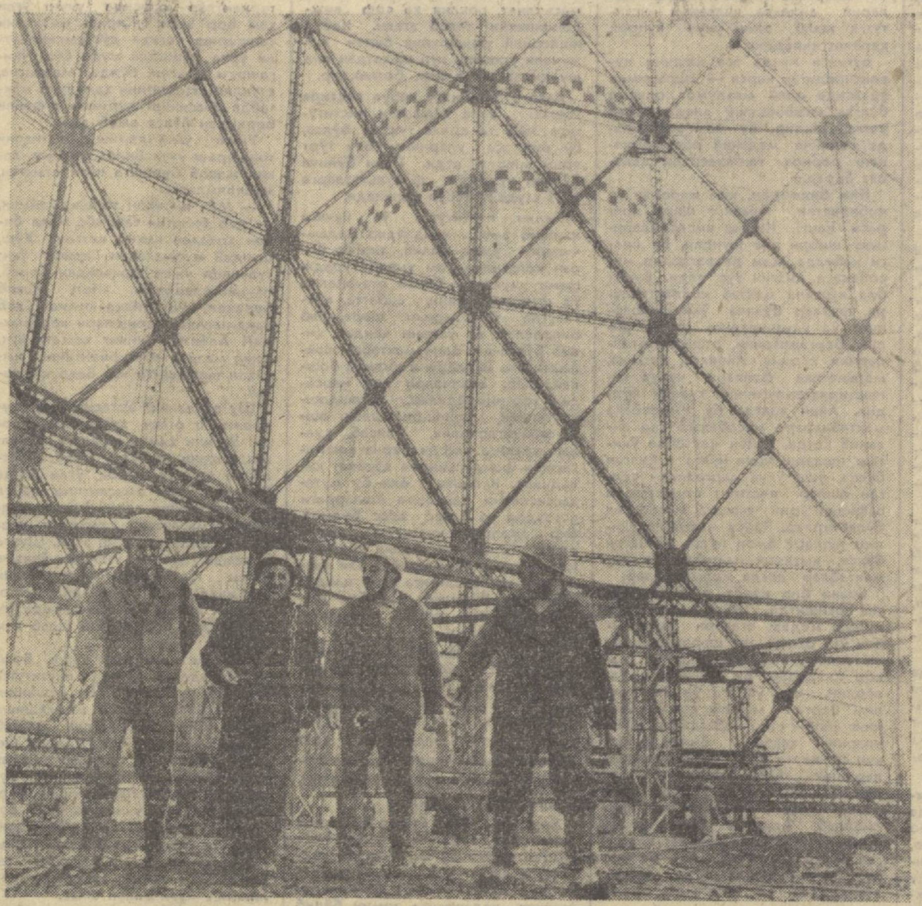

Арманистон ССР. Раздан шаҳрида йирик иссиқлик электр станцияси қурилмоқда. Яқинда унинг дастлабки турбинаси ишга туширилди. Қуввати 1 миллион 200 минг киловатт бўладиган ГРЭС қурилиб битса республика корхоналари ва аҳолисини электр энергияси билан таъминлаш янада яхшиланади. Суратда: электр станция қурилишида меҳнат қилаётган бинокорлар (чапдан В. Ушаков, А. Айраян, Э. Мусаэлян, Д. Искандерян.

Г. Надеждин ва Э. Исаакян фотоси. (ТАСС).

РАҚАМЛАР ҲИКОЯСИ

◆ Бугунги кунда республика саноат маҳсулотининг 170 хилини жаҳондаги 72 мамлакатга экспорт қилиб турибди.

◆ Утган беш йилликда қишлоқ хўжалигида ялпи маҳсулот етиштириш 21 процент ортди. Халқ хўжалигининг бу тармоғини капитал маблағ билан таъминлаш олдинги беш йилликдагига нисбатан икки ҳисса ортди.

◆ Ирригация иншоотлари тиклашга олдинги беш йилликда 70 миллион сўм ишлатилган бўлса, саккизинчи беш йилликда шу мақсадлар учун 170 миллион сўм сарфланди.

◆ Республика саноатининг тармоқлари турли-туман. Ҳозир Арманистонда 700 корхона бўлиб, улар миллий даромаднинг учдан икки қисмини бермоқда.

◆ Арманистонда миллий даромад кейинги ўн йил мобайнида 2,3 баравар ортди. Шу давр ичида бир ярим миллион оила янги уйларга кўчиб кирди.

◆ Республика медицина ходимлари отряди — 7,7 минг врач, 18 мингдан ортиқ ўрта махсус маълумотли медицина ходимлари аҳоли соғлиғи йўлида хизмат қилмоқда.

◆ Халқ хўжалигида ишлаб турган ҳар минг кишидан 693 нафари олий, ўрта ва тўлиқсиз ўрта маълумотга эга.

◆ Республикада Фанлар академияси мавжуд. Бундан ташқари 100 га яқин илмий-тадқиқот муассасалари ҳам борки, уларда қарийб 13 минг илмий ходим ишлаяпти.

ЛЕНИНЧА МИЛЛИЙ СИЁСАТ ТАНТАНАСИ

(Боши биринчи бетда).

Республиканинг саноати урушдан кейинги йилларда айниқса тез суръатлар билан ривожланди. Ҳозирги вақтда Арманистон халқ хўжалигининг ана шу етакчи тармоғи қарийб 700 корхонани бирлаштиради. Халқ хўжалигининг бу тармоғи миллий даромаднинг учдан икки қисмини бермоқда. Социалистик қурилиш йилларида индустрия қандай тез суръатлар билан ривожланганлигини аниқ тасаввур этмоқ учун 1971 йилда саноат маҳсулоти ҳажмининг 1913 йилдагига нисбатан 200 баравар ошганлигини айтиб ўтиш кифоя!

Бошқа ҳамма республикалар каби Совет Арманистони ҳам ўзининг бунёдкорлик меҳнатида бутун Совет давлатининг буюк иқтисодий қудратига, унинг чексиз имкониятларига, қудратли илмий потенциалига, енгилмас мудофаа қобилиятига таяна оладики, бу — буюк бахтдир. Арманистон ССР ўз халқ хўжалигини муваффақиятли ривожлантириш учун зарур нарсаларнинг ҳаммасини олмоқда. РСФСР ва Украина ССР Арманистонга қора металл, тошкўмирни, саноат учун керакли технология ускуналарини, экскаваторлар, бульдозерлар, комбайнлар, тракторларни ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини, кўтарма транспорт ускуналарини етказиб бермоқда. Белоруссия ССР юк автомобилларини, темирчилик-пресс машиналарини, ёғочсозлик станокларини, қурилиш ва йўл машиналарини, паст вольтли аппаратларни етказиб бермоқда. Қўшни Озарбайжон ва Грузиядан нефть маҳсулотлари, прокат, ҳар хил қувурлар, изоляция материаллари, электр пайвандлаш ускуналари ва шу сингарилар олинмоқда.

Арманистон ССР ҳам қардош республикаларга молибден ва рух концентратлари, тозаланган мис, алюминий прокати, синтетик каучук, автопокришкалар, жуда аниқ ишлайдиган металл қирқиш станоклари, генераторлар, электр двигателлари, кўчма электр станциялари, приборлар, автоматлаштириш воситалари, компрессорлар, қурилишбоп тошларни ва шу сингариларни етказиб бермоқда.

Арманистон — кам сувли, қурғоқ мамлакатдир. Шу сабабли республикада ирригация ишига, суғориш ишларига алоҳида эътибор берилаётганлиги бежиз эмас. Суғориш ишлари республиканинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Урушдан кейин йирик сув хўжалиги иншоотлари, насос станциялари, сув омборлари қурилиб, ишга туширилди. Суғориладиган ер майдонлари анча кўпайди ва ҳозирги вақтда 262 минг гектарни ташкил этади (1928 йилда 110 минг гектарни ташкил этганди). Бир вақтлар тошлоқ ва ярим даштликлардан иборат бўлган территориялар яшнаб турган боғ-роғларга ва маҳсулдор ерларга айлантирилди. Бу ерларда обод посёлкалар қад кўтарди. Арманистонда 1,3 миллион гектардан ортиқ ерга ёки бутун территориянинг 44 процентига қишлоқ хўжалик экинлари экилмоқда. Замонавий техника билан таъминланган 377 колхоз ва 352 совхоз бу ерларни ишлаб, экин экмоқда.

Арманистон территориясида Совет ҳокимияти ўрнатилишидан илгари битта ҳам олий ўқув юрти йўқ эди. Ҳозирги кунда эса республиканинг 12 олий ўқув юртида ва 63 техникумида 105 минг йигит-қиз ўқимоқда. Кейинги 30 йил ичида республика аҳолисининг сони 87 процент кўпайди. Халқ хўжалигида банд бўлган ходимлар сони беш баравардан зиёд, олий маълумотли мутахассислар сони эса шу давр ичида 11 баравардан зиёд ортди. Илм-фаннинг кибернетика, амалий математика, электрон-ҳисоблаш техникаси, бошқаришнинг автоматлаштирилган системалари, биофизика ва шулар сингари бир қанча замонавий янги тармоқлари Арманистонда олий таълимни ривожлантиришда тобора катта салмоқ ва аҳамиятга эгадир.

Улуғ Ватан урушининг даҳшатли йилларида, 1943 йилнинг ноябрида Совет ҳукуматининг қарори билан Арманистон ССР Фанлар академияси ташкил этилди. Атоқли шарқшунос ва археолог академик И. А. Орбели Фанлар академиясининг биринчи президенти бўлди. Ҳозирги вақтда Фанлар академияси системасида 31 институт бор. Фанлар академиясининг 41 ҳақиқий аъзоси, 47 мухбир аъзоси, икки мингга яқин илмий ходим илм-фаннинг турли соҳаларида тадқиқот ишлари билан шуғулланмоқда.

Аза шу муваффақиятларнинг ҳаммаси ягона социалистик оилани ташкил этган барча иттифоқдош республикаларнинг қардошларча ўзаро ёрдами натижасидагина қўлга киритилди. Совет Арманистонининг тарихи, республика экономикаси ва маданиятининг ривожи қуйидагиларни жуда яққол исботлаб беради: КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарорида жуда тўғри таъкидлаб ўтилганидек, мамлакатнинг барча кучлари ва ресурсларини бирлаштиришгина совет кишиларининг чоризм ва капитализмдан мерос бўлиб қолган иқтисодий ва маданий қолоқликни тарихан жуда қисқа вақт ичида тугатишлари, мамлакатни индустрлаштиришлари ва қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайта қуришлари учун, чинакам маданий революцияни амалга оширишлари, социализм қурилари учун ва ССР Иттифоқини юксак даражада ривожланган қудратли давлатга айлантириб, коммунистик жамият қурилишини авж олдиришлари учун имконият яратиб берди.

Бизнинг мамлакатимизда адабиёт ва санъат декадалари, ҳафталиклари, кунларини ўтказиш, кўргазмалар, кинофестиваллар, театр ва музика коллективларнинг гастролларини уюштириш ажойиб анъана бўлиб қолди. Буларнинг ҳаммаси социалистик миллатларнинг маданиятларини ўзаро яқинлаштириш ва бойитишга ёрдам беради. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига Ватанимизнинг пойтахти Москвада арман маданияти кунлари ўтказилган эди. Совет Арманистони олимларининг муваффақиятлари Москвада уюштирилган ленинча фан кунларида намойиш қилинди. Арманистонда, рус, украин, эстон, ўзбек, озарбайжон, қозоқ санъати декадалари ўтказилди. Шу билан бирга кўпгина иттифоқдош республикаларнинг меҳнаткашлари ҳам арман маданияти ва санъати ютуқлари билан танишдилар.

Китоб, газета, журналлар ва бошқа вақтли матбуотнинг нашр этилаётганлиги, кутубхона ва клубларнинг кенг шохобчалари вужудга келтирилганлиги ҳам арман халқининг маданияти ривожланганлигини яққол кўрсатиб турибди. Бизнинг республикамизда ҳар йили саккиз ярим миллион нусхадан ортиқ китоб чоп этилмоқда. Арман, рус, озарбайжон, курд тилларида ва чет тилларда китоблар нашр этилмоқда.

Рус тили совет халқларининг ва шу жумладан арман халқининг маданиятини ривожлантиришда жуда катта роль ўйнайди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари Л. И. Брежнев Совет Арманистонининг 50 йиллиги шарафига Арманистон Компартияси Марказий Комитетида ўтказилган қабул маросимида сўзлаган нутқида бундай деган эди: «... Совет Арманистонининг халқи — коммунистлар ва партиясизлар, ишчилар, деҳқонлар ва зиёлилар ватанпарварлик руҳини совет кишисининг бошқа қимматли ҳислати билан — интернационализм билан жуда яхши бирга қўшиб олиб бормоқдалар».

Дарҳақиқат, арман халқи чинакам интернационалист халқдир. У Улуғ Ватанимизда яшовчи халқлар қардошлигининг ҳаётбахш кучига ўз тажрибасида ишонч ҳосил қилди.

Янги Арманистон Совет ҳокимияти йилларида босиб ўтган кураш ва ғалабаларнинг шонли йўли — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси буюк раҳбарлик ва ташкилотчилик фаолиятининг натижасидир. Бу йўл халқимизни моддий ва маънавий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида мисли кўрилмаган муваффақиятларга олиб келди.

Социалистик Арманистон меҳнаткашлари ҳозирги кунда шонли юбилейни муносиб нишонлашга тайёргарлик кўрар эканлар, ўзларининг бутун куч, билим ва тажрибаларини КПСС тарихий XXIV съезди белгилаб берган буюк бунёдкорлик программасини амалга оширишга сарф қиладилар.

Бизнинг мамлакатимизда Совет Иттифоқи ташкил топган куннинг 50 йиллиги СССРдаги барча миллат ва элатларнинг нуроний шоду-ҳуррамлик байрами сифатида нишонланади. Мамлакатимиздаги барча халқлар каби арман халқи ҳам ўзининг Улуғ Ватани — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан фахрланмоқда. Арман халқи ана шу Иттифоқдаги қардошлик оиласида ўз бахтига эришди, совет халқларининг қардошларча дўстлигини кўз қорачиғидек асрайди. Халқларнинг ленинча дўстлик қуёши остида, партия раҳбарлигида, халқларнинг ягона аҳил оиласида арман халқи коммунизмнинг нурафшон чўққилари сари комил ишонч билан олға бормоқда.

РАҚАМЛАР ҲИКОЯСИ

◆ Бугунги кунда Арманистонда ҳосил қилинаётган электр энергия Чор Россиясида 1913 йил давомида ишлаб чиқарилганидан тўрт ҳисса кўп. Аҳоли жон бошига электр энергия тақсимоти бўйича республика қатор капиталистик мамлакатлардан олдинда бормоқда.

◆ Социализм қурилиши йилларида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 200 баравар кўпайди. Ҳозир ҳар икки кунда Арманистон 1913 йилда тайёрланганидан ортиқ махсулот ишлаб чиқаряпти.

◆ Саноат маҳсулоти республиканинг халқ хўжалиги ишлаб чиқариши салмоғида 70 процентни ташкил этмоқда.

◆ 1966—1970 йилларда республика халқ хўжалигига сарфланган капитал маблағлар ундан олдинги ўн йилдагидан зиёд. Саккизинчи беш йилликда 110 янги саноат корхонаси, йирик цехлар ишга туширилди.

Еревандаги соат заводи коллективи кейинги вақтда бир неча янги хил маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Аёллар ва эркаклар учун ишлаб чиқарила бошлаган олтин соатлар, қимматбаҳо тошлар билан безаб ишланаётган соатлар харидорларга манзур бўлди.

Суратда: завод маҳсулотларидан намуналар.

Б. Немрут фотоси. (ТАСС).

СЎЗ — АРМАНИСТОНЛИКЛАРГА

ЁДИМДА ЎША ОНЛАР

С. ВАРТАНЯН,
Еревандаги Киров номли химия комбинати ишчиси, СССР Олий Советининг депутати

Ватанимизнинг бағри кенг. Унинг қаерига бормайлик, яйраб яшнаймиз. Шу тобда ўзимнинг Ўзбекистонда бўлган кунларимни хотирламоқдаман. Эндиликда ўзбек ери мен учун азиз даргоҳлардан бўлиб қолди. Мамлакатимизда халқлар дўстлиги нималарга қодир эканлигини тасаввур қилиб турибман.

Ишчи номим билан фахрланаман. Шу ном ва меҳнатим мени улуғлади. Иттифоқ Олий Советининг депутатлигига лозим кўрилдим. Бу мен учун катта бахт ва шарафдир. Корхонамиз меҳнаткашлари номидан шу йилнинг апрель ойида СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишлаб Ўзбекистонда ўтказилган Арманистон кунларида қатнашдим. Арманистон кунлари «оқ олтин» диёрида ўзига хос дўстлик ва қардошлик байрамига айланиб кетганлигидан ниҳоятда мамнунман. Бизни, Арманистон меҳнаткашлари вакилларини энг азиз меҳмонлар сифатида қабул қилган Ўзбекистон ишчилари, деҳқонлари ва маданият ходимлари билан тезда иноқлашиб кетдик.

Ўша кунлар, ўша онлар мен учун сира унутилмас ажиб хотира бўлиб қолди. Биз Ўзбекистон корхоналарида, далаларида, олий ўқув юртларида учрашувлар ўтказдик. Шаҳар ва қишлоқларни айландик. Сурхондарёнинг Термиз шаҳрида СССР халқлари дўстлигига бағишланган катта байрам кечаси бўлди. Унда дўстлигимиз шаънига жуда яхши гаплар айтилди. Область ташкилотларининг раҳбарлари дўстлик қудрати билан халқ хўжалиги, маданиятни юксалтиришда эришилаётган муваффақиятлар ҳақида тўлқинланиб сўзладилар. Дўстлик кечаси пировардида Арманистон санъат усталари ижросида берилган концертни Термиз шаҳар меҳнаткашлари қизғин олқишладилар. Айниқса, машҳур ашулачимиз Э. Узунянинг маҳорати мезбонларда яхши таассурот қолдирди.

Ўша куни мен ҳам ўз корхонамиз меҳнаткашлари номидан Ўзбекистондаги дўстларимиз даврасида сўзга чиқдим. Комбинатимиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари СССРнинг 50 йиллиги шарафига қандай меҳнат туҳфалари тайёрлаётганликларини сўзлаб бердим. Бугунги кунда шуни зўр ифтихор билан таъкидлашим мумкинки, комбинатимизнинг кўп минг кишилик коллективи беш йиллик топшириқларини йилма-йил ортиғи билан бажаришга муваффақ бўлмоқдалар. Юзлаб кишилар икки йиллик планни бажариб қўйиб, келгуси йил ҳисобига маҳсулот тайёрламоқдалар.

«Совет Ўзбекистони» газетаси саҳифаларида Арманистон ҳафталиги ўтказилаётганлигидан хабардор бўлиб, бениҳоя қувондим. Ўзбекистонда ўтказилган Арманистон кунлари вақтида орттирган дўстларимни эсладим. Газетангиз орқали қадрдон дўстларимга шу қутлуғ кунларда самимий саломимни йўлламоқчиман.

ДОВРУҚЛИ ОПАЛАР ИЗДОШИМАН

Тереза ГЮЛУМЯН,
Иджеван районидаги «Ачажур» совхозининг механизатори, Арманистон комсомоли XXVI съездининг делегати

Ўзим яшайдиган «Ачажур» совхози механизаторлари меҳнатига ва улар қилаётган ишларнинг самараларига қойил қолиб юрардим. Улар тоғ бағрида асрлар давомида фойдаланилмай ётган ерларни ўзлаштирдилар. Боғ-роғларга ва узумзорларга айланган ана шу майдонлар бугунги кунда ширин-шарбат мевазор бўлди.

Қишлоқда механизатор марказий фигура эканлигини англаб етганимдан кейин, ўзим ҳам шу касбни эгаллашга аҳдпаймон қилдим. Қишлоқда ишлашнинг гашти бир бошқача. Бўш вақтларимда тамакикорларга қарашардим. Тамакичилик — қўл кучини кўп талаб қиладиган тармоқ. Ерни ҳайдаш, хом ашёни ташиш, бошқа шунга ўхшаш юмушлар қўлда бажарилади. Бора-бора тамакичилик звеносида ишлаётган онам қаторига кирдим. Менда механизатор бўлиш орзуси ана шу вақтлардан пайдо бўлганди.

Комсомоллар қатори ғайрат билан ишладим. Илғор тамакикорларнинг тажрибаларини ўрганиб бордим. Партиямиз XXIV съездидан кейин совхозимизда социалистик мусобақа тағин ҳам авж олиб кетди. Олинган мажбуриятларни бажариш учун қизғин кураш бошланди. Ўтган йили ҳам белгиланган марра эгалланди. Совхоз юқори ҳосил етиштирди. Давлатга тамаки топшириш плани 155 процент бажарилди. Арманистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети ўтган йил натижаларини якунлаганда, бизнинг Иджеван районимиз социалистик мусобақада ғолиб чиқди ва тамакикорларимиз учинчи даражали пул мукофоти билан тақдирланди.

Бу йилги ишларимиз тағин ҳам яхши. Мен энди механизатор бўлиб олдим. Район комсомол комитетига ёзган аризам инобатга олинди. «Сельхозтехника» район бирлашмаси ҳузурида очилган курсда 27 комсомол механизаторлик касбини эгаллаб чиқдик. Механизаторликни орзу қилганимнинг сабабларини суриштирарсиз. Кекса ларнинг ўттизинчи йиллар комсомоллари ҳақидаги ҳикояларидан украиналик машҳур тракторчи Паша Ангелина тўғрисида эшитиб қолдим. У хотин-қизлардан биринчи бўлиб трактор бошқарган украин комсомоли экан. Бугунги кунларда ўзбек қизи Турсуной Охунованинг довруғини эшитмаган ким бор? У пахтачиликни механизациялашда байроқдор бўлиб чиққанлиги билан биз, Арманистон хотин-қизлари ҳам қувониб юрамиз.

Ана шу довруқли опаларимизнинг издоши бўлишга аҳд қилиб, кам бўлмадим. Совхозимиз хўжалигида ишлаб чиқаришни механизациялашга баҳоли қудрат ҳисса қўшиб келмоқдаман. Партиямизнинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши барча соҳаларини комплекс механизациялаш хусусидаги чақириғига бажонидил қўшилдим. Мактабни тамомлаган арманистонлик дугоналаримга механизаторлик қанчалик ярашишини таъкидлаб, уларга район газетасидаги мақолам орқали мурожаат қилдим. Бугунги кунда районимизда механизаторликни эгаллаб олган ва курсларга кириб ўқиётган қизлар анчагина кўпайиб қолди. Бир деҳқон, оддий механизатор сифатида шунисига ҳурсандман.

ЮЗ ЙИЛ ИШЛАБМИЗ

Оганес СТЕПАНЯН,
Ленинакан тўқимачилик комбинатининг кадрлар тайёрлаш бўйича инструктори

Шу тўқимачилик комбинатига қадам қўйганимга 46 йилдан ошди. Ўша вақтда Арманистонда енгил саноатни барпо этиш ва унинг қудратини ошириш учун кенг кўламда иш олиб борилларди. Тўқимачиликни ниҳоятда севганимдан, шу касбим билан фахрланганимдан уч ўғлимни бағримга олдим. Улар ўрта мактабни тамомлаб, бирин-кетин мен ишлаётган комбинатга енг шимариб келаверишди. Келинларим ҳам тўқувчи.

Мен ундоқ ишладим, бундоқ ишладим деб мақтанмоқчи эмасман. Фарзандларим изимдан борганликларидан камоли мамнун бўлганлигимни, ўғилларим ишчиликни шарафли касб деб ҳисоблаганликларидан қувонганимни айтмоқчиман. Шуни ҳам таъкидлаб қўяйки, оила аъзоларимизнинг меҳнат стажи бугунги кунда 100 йилни ташкил этмоқда. Оиламизга ой сайин ўртача 1600 сўмдан маош келиб турибди.

Комбинатимизда бир қанча фабрикалар бор. Уларга йил сайин янги-янги юқори унумли ускуналар ўрнатилмоқда. Кейинги вақтларда мастер ёрдамчилари тайёрлашни кўпайтириш таклифи билан корхона маъмуриятига мурожаат қилдим. Улар сўзимни ерда қолдиришмади. Мени «АТР-100» маркали тўқимачилик станокларида ишлайдиган ёрдамчи мастерлар тайёрлаш бўйича инструкторликка тайинлашди. Айни муддао бўлди. Шогирдларим кўпайиб борди.

Дарвоқе, ўғилларим ҳақида гапирай. Паҳлавонларим Павел, Лев ва Мигран мақтовли йигитлар бўлиб етишишди. Коммунистик меҳнат зарбдори номига муяссар бўлишди. Бугунги кунда уларнинг ҳар бири мастер ёрдамчиси бўлиб, алоҳида участкаларни мустақил бошқармоқда. Ҳар бири нормадаги 24 ўрнига 48 станокда хизмат кўрсатмоқда. Меҳнат унумдорлигини оширишдаги ютуқлари ҳам чакки эмас. Ҳар соатда пландаги 5 ўрнига станок бошига 6,5 метрдан газлама тўқиб чиқаришяпти.

Ўғилларим комбинатда ўрнимни босишди. Улар СССРнинг 50 йиллик юбилейи нишонланадиган олтин тўй шарафига оширилган мажбуриятлар олиб меҳнат қилишмоқда. Тўққизинчи беш йилликнинг кейинги ўн олти ойи мобайнида уч фарзандим пландан ташқари 400 минг метр газлама тайёрлади. Ҳозирги кунда улар 1973 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришаётир. Уч оға-ини беш йиллик планни 45 ойда адо этиш учун ғайрат камарини белга боғлаган.

Ўғилларимга ишонаман. Улар менинг изимдан боришгаки аҳд қилишдими, сўзларининг устидан ҳам чиқишади. Тўнғич ўғлим Павел «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени билан мукофотланган. Кенжа ўғлим Мигран Арманистон ЛКСМ Марказий Комитетининг ва комбинатимиз партия комитетининг аъзоси.

Биз тўқимачи бўлганимиздан ўзбекистонликлар билан бевосита алоқа боғлаб турамиз. Халқлар дўстлиги ва қардошларча ёрдам қандай бўлишини ўзбек-арман халқлари ҳамкорлигидан ҳам кўриб турибман. Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводининг машинасозлари тайёрлаган мукаммал тўқимачилик ускуналарини бошқариб, меҳнат унумдорлигини оширишда яхши натижаларга эришаётган эканмиз, қардош халқлар оиласининг арман фарзанди сифатида Ўзбекистон пахтакорларига ва машинасозларига миннатдорчилигимни таъкидламоқчиман.

ОДИЛЛИК — ЮКСАК ФАЗИЛАТ

АХЛОҚ ВА ОДОБ МАВЗУИДА

Ёш авлодни тарбиялаш, уларни чуқур билимли, юксак маданиятли, фикр доираси кенг ижодкор кишилар қилиб вояга етиштириш муҳим вазифадир. КПСС XXIV съезди қарорларида ҳам бу масалага алоҳида эътибор берилган.

Кейинги йилларда халқ маорифини ҳар томонлама ривожлантириш соҳасида катта ишлар амалга оширилди. Бунинг ёрқин далили сифатида яқинда қабул қилинган КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ёшларни умумий ўрта таълимга ўтказишни туғаллаш ва умумий таълим мактабларини янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорини кўрсатиш мумкин. Мазкур қарорда, ҳозирги шароитда мактаблардаги ишни коммунистик қурилишнинг янги вазифаларига, илмий-техника тараққиётининг талабларига мувофиқлаштириш, айниқса, муҳим эканлиги алоҳида қайд этиб ўтилди.

Ҳозир мамлакатимизда умумий ўрта таълим проблемаси муваффақиятли ҳал этиб бориляпти. Йилдан-йилга таълим-тарбиянинг сифати яхшиланиб, ўқувчиларнинг билими тобора чуқурлашмоқда. Бироқ, социал ва фан-техника тараққиёти, ҳозирги замон ишлаб чиқаришининг хилма-хил эҳтиёжлари ёшларнинг билим ва маданий савиясини янада оширишни тақозо этмоқда. Бунинг учун мактаб ишини ҳар томонлама яхшилашга, унинг ҳаёт билан алоқасини тағин ҳам мустаҳкамлашга тўғри келади.

Ҳар йилгидек бу йил ҳам республикамиздаги ўрта мактабларни минглаб йигит-қизлар тамомлаб чиқдилар. Уларнинг бир қисми етуклик гувоҳномаси билан меҳнат қучоғига отланишган бўлса, бир қисми эса олий ва ўрта махсус ўқув юртлари томон йўл олдилар.

Хусусан, мен шу мақоламда институтга абитуриентлар қабул қилиш билан боғлиқ бўлган айрим масалалар бўйича ўзимнинг фикр ва мулоҳазаларимни Сиз ҳурматли газетхонлар билан ўртоқлашмоқчиман.

Бу йил ҳам олий ўқув юртларига кириш учун ёшлар ўртасида яна бир бор куч синашиш, ўзаро мусобақалашиш бўляпти. Зеро, битта ўринга 7-8 киши, ҳатто ундан ҳам кўп даъвогарлар бор. Бу нарса бизни, айниқса, кекса авлод вакилларини ғоят қувонтиради. Чунки олий таълим олишга интилаётган йигит ва қизларнинг сони йилдан-йилга ортиб бораётир. Ҳали-ҳали эсимда. Бир вақтлар, яъни 40-50-йилларда ёшларни олий мактабга ўқишга тортишда бир мунча қийинчиликларни енгиб ўтишга тўғри келарди. Шу мақсадда биз республикамизнинг турли бурчакларига борардик. Чунки у вақтда ўрта мактабни тугатаётган ёшлар кам эди. Улар ўртасида ташвиқот ишларини олиб борардик. Уларнинг ота-оналари билан, мактаб коллективи билан, ҳатто район партия, совет, комсомол ташкилотларидаги масъул ходимлар билан суҳбатлашардик. Мумкин қадар ёшларни, айниқса, қизларни институтга жалб этиш учун кўпроқ ҳаракат қилардик.

Бугунги кунда эса кишини қувонтирадиган нарса — ёшларимиз ўртасида олий маълумот олишга бўлган қизиқишнинг янада ортиб кетганлигидир. Бу мамлакатимизда ленинча маданий революциянинг порлоқ тантанасидан далолат беради.

Ким билимдон, ким идрокли ва қобилиятли, кимнинг фикр доираси кенг?.. Кириш имтиҳонларининг шиори ана шундай. Бу йилги қабулда ҳам даъвогарлар мусобақаси қизғин тус олди. Бунда биз кўпгина мактаб коллективлари, фанлар бўйича ўқитувчиларнинг ўз ўқувчиларига пухта билим берганларини, яхши ўқитганларини кўрдик. Айниқса, физика, математика фанлари чуқур ўзлаштирилганлигининг гувоҳи бўлдик. Айни вақтда бу мусобақа мактаблараро мусобақага ҳам айланиб кетди. Қайси мактабда ўқитиш ишлари яхши йўлга қўйилган бўлса, ўша ўқув даргоҳидан келган ёшлар институт студентлари сафидан ўрин олишга муваффақ бўлаётирлар. Қайси мактабда ўқитиш ишлари ёмон йўлга қўйилган бўлса, имтиҳон пайтида ана шу мактаблар доғда қолмоқдалар.

Бизни бир нарса, айниқса, қаттиқ ранжитди. Айрим олтин ва кумуш медаль эгалари имтиҳондан ўта олмай, шу шарафли номни оқлай олмаганликларини ошкор қилдилар. Бу билан ҳам ўзларини, ҳам уларга ўн йил таълим берган мактаб коллективининг юзини ерга қаратдилар. Хўш, уларнинг ҳақиқий билимдонлар куч синашига дош беролмаганликларининг сабаби нимада? Ўз-ўзидан маълумки, иши ўнгидан келмаган бундай ўқувчиларни бир амаллаб медалга «илинтириш» учун зўрма-зўраки ҳаракат қилинган бўлса керак. Масалан, бу йил ҳужжат топширган олтин медаль эгаларидан 15 тасига «2» баҳо қўйилди. Улар қайси мактабни тамомлаганлигини, фамилияларини бу ерда айтиб ўтирмаймиз.

Ҳа, олий ўқув юртларига студентлар қабул қилишдаги мусобақа — кўп балл олиш ўзини оқлаяпти. Бу жуда маъқул, мансур форма. Мана шундай ўзаро куч синашларда энг қобилиятли ёшлар — муносибларнинг-муносиби танлаб олинмоқда. Шубҳасиз, у ёки бу абитуриентнинг тақдирини ҳал этиш фақат имтиҳон олувчи ўқитувчилардангина эмас, балки барча қабул комиссиялари аъзоларидан ҳам катта масъулият, поклик ва соф виждонлиликни талаб этади. Қабул ишларини уюшқоқлик билан намунали ўтказиш кўп жиҳатдан ана шу ҳислатларга ҳам боғлиқдир.

Агар ўтган йилги қабул вақтида Тошкент халқ хўжалиги институтига 3800 та ариза тушган бўлса, бу йил эса уларнинг сони тўрт ярим мингга етди. План бўйича бу йил кундузги факультетларга 1025 студент қабул қилинади.

Лекин институтга ўз кучига ишониб эмас, қандайдир ёрдамчиларга умид қилиб, тиргак билан келганлар ҳам учраб туради. Нима учундир баъзи ота-оналар ўз фарзандларини, албатта, институтда ўқишларини шарт, деб биладилар ва уларни қандай қилиб бўлса-да, олий мактабга жойлаштириш йўлларини қидира бошлайдилар. Баъзилари ҳеч нарсадан тортинмайдилар, қариндош-уруғчилик, таниш-билишлик, ошна-оғайнигарчилик, мансаб, хуллас, хаёлига келган барча воситалардан фойдаланишга ҳаракат қиладилар. Кўпинча у ёки бу мутахассисликни танлашга ёшлардаги истеъдод ва ҳавас асос бўлмай, бир амаллаб институтга кириб олиш ҳал қилувчи ролни ўйнайди. Натижада олий мактабга ўзи танлаган ихтисослигига ҳеч қандай қизиқиши бўлмаган ноқобил ёшлар ҳам кириб қолиш ҳоллари содир бўлаётир.

Кўпинча болаларни баъзан ота-оналарнинг ўзлари бузадилар. Уларга: «Ўқишингни тугатаверчи, буёғи бир гап бўлар» деб, қўйниларини пуч ёнғоққа тўлдирадилар. Фарзандларини ҳаёт сўқмоқларини енгиб ўтишга ўргатиш ўрнига, осон йўлдан боришга даъват этадилар.

Борди-ю, биз бирор қўнғироқ ёки илтимос билан билими паст бўлган у ёки бу йигит-қизни институтга қабул қилгудек бўлсак, у ҳолда иккинчи бир қобилиятли ёшнинг келажагига зомин бўлиб қолишимиз ҳеч гап эмас. Эҳтимол, у келажакда етук олим ёки яхши малакали мутахассис бўлиб етишиши мумкин. Биз — олий мактаб маъмурияти ходимлари ошна-оғайнигарчилик, қариндош-уруғчилик ёки таниш-билишликни йиғиштириб қўйишимиз керак.

Бу йилги қабул чоғида бир воқеа бўлиб ўтди. Мен бу мақолада дўстимнинг исм-фамилиясини келтириб ўтмоқчи эмасман. Ҳақиқатан ҳам ўғли отасининг юзини ерга қаратди.

Дўстим ҳурматли одам. Бизнинг институтга ариза топширган абитуриентлар орасида унинг ўғли ҳам бор экан. Кириш имтиҳони топшириш чоғида дўстимнинг ўғли ўрта мактабда жуда бўш ўқиганлиги маълум бўлди. Менингча, етуклик аттестатини ҳам ўрта мактабда отасининг ҳурмати туфайли беришган бўлса ажаб эмас.

Унинг ўғли кириш имтиҳони топшириш учун билет олган-у, лекин жавоб беришга кўзи етмагач, муаллимларга:

— Мен имтиҳон топширмайман, — деб билетни ташлаб, жаҳл билан хонадан чиқиб кетган. Хўш, шундай муомаладан кейин ўқитувчилар унинг орқасидан бориб, ялиниб-ёлвориши, «Кел, жавоб берақол, қўй бунақа қилма!» деб панд-насиҳат беришлари керакмиди?! Албатта, бунинг ҳожати йўқ. Улар мазкур абитуриентнинг имтиҳон варақасига «2» баҳо қўйишган.

Шу воқеанинг эртасигаёқ абитуриентнинг отаси ҳузуримга келди. Ўғлини ҳимоя қилишга, қўйилган баҳони нотўғри, деб исботлашга уринди. Бироқ, ўғли ўзида билим етарли эмаслигини, қабул имтиҳонларини топширишга қудрати етмаслигини отасининг юз-кўзи олдида эътироф этди. Шунга қарамай, дўстим ўғлини ўқишга олиш тўғрисидаги илтимосини бир-икки айтиб қўймади. Ҳатто, мендан кириш имтиҳонларида ўғлига ёрдам беришимни талаб ҳам қилди.

Шунисига ачинасан киши. Бошқа истеъдодли ёшлар институтга кирмаса-кирмасин-у, бу кишининг ўғли, албатта, ўқишга жойлашиши шарт эмиш. Ахир, олий мактаб эшиги олдида не-не умидлар билан ўз баҳосини орзиқиб кутган қора кўзлар қанчадан-қанча! Булар ҳам меҳнаткашларнинг фарзандлари. Биз унинг ўғлини бутунлай ўқимасин, деб айтаётганимиз йўқ. Ўқисин, майли олий маълумот олсин. Бунга мутлақо тарафдормиз. Фақат юқоридагидек илтимос йўли билан эмас.

Дарвоқе, болаларнинг тарбиясига ота-оналарнинг ўзлари кўпроқ сабабчи бўладилар. Баъзан фарзандларига яхшилик қиламан деб, ёмонлик қилиб қўйганларини сезмай қоладилар.

Шу ўринда бўлиб ўтган иккинчи бир воқеага диққатингизни тортмоқчиман. Маданият ходимларидан бири бўлган яқин дўстимнинг ўғли иккинчи курс охирига бориб 11 та имтиҳондан қарздор бўлиб қолди. Отасининг иштирокида унинг билан қилинган суҳбат шуни кўрсатдики, студент машғулотларга, умуман, қатнашмас экан. Устига-устак ота-она ўз фарзандининг ўқиши, юриш-туриши билан мутлақо қизиқмас экан ва барча эркинликни унинг ихтиёрига ташлаб қўйишган. Натижада дўстимнинг ўғли ота-онасини, институт коллективини, қолаверса, ўзини ҳам алдаб келган. Ёзги имтиҳон чоғида мазкур талаба институтдан чиқарилди.

Шу воқеанинг эртасигаёқ отаси ҳузуримга кириб келди. Ҳаяжонини сездирмасликка ҳар қанча уринса-да, унинг гап-сўзларидан, юз аломатларидан пайқаб олиш қийин эмас эди. Менинг олдимга бир талай важ-карсонларни тўкиб солди. Ҳатто дўстлигимизни ҳам пеш қилиб ўтди. У шундай мазмундаги гапни айтди:

— Биз онаси билан даволаниш учун санаторийга кетяпмиз. Ўғлимизни ўқишдан чиқарманг, тағин дўстлигимиз узилиб қолмасин, — деди у дилидаги бор гапни айтиб. Бу гап менга жуда оғир ботди. Таажжубландим. Чунки бундай гапларни келиб-келиб бир зиёли коммунист дўстимдан эшитсам-а!

Бугунги кунда яна бир масала ҳаммамизни ташвишга соляпти. Хўш, ўрта мактабни битирган бошқа ёшларнинг тақдири нима бўлади? Шу ҳақда қайғуришимиз, ўйлашимиз, уларга мактабдан кейинги мустақил ҳаёт йўлини топиб олишларига ёрдамлашишимиз керак.

Республикамиз халқ хўжалигини янада юксалтиришнинг муҳим омилларидан бири — ишчи-деҳқон синфининг ёш авлодини тарбиялаб етиштиришдан иборат. Шу мақсадда ўрта мактабни битирган бошқа йигит ва қизларни касб-ҳунар ўрганишга кенг жалб этиш вазифаси туради. Бу ўринда оила билан мактабнинг роли катта. Ёшларда касб-ҳунарга муҳаббатни оиладан, мактаб партасидан бошлаш керак. Ривож топган социализм жамиятида моҳир ҳунармандларга талаб жуда ўсиб бормоқда. Айниқса, меъморчилик, заргарлик ва шунга ўхшаш бошқа касблар бўйича малакали мутахассисларга бўлган эҳтиёж ҳали ҳам катта. Бундан ташқари йилдан-йилга юксалиб бораётган металлургия, химия саноатимиз учун билимдон кадрлар тайёрлаб етиштириш кун тартибида турган асосий масалалардан бири ҳисобланади. Шунинг учун ҳам республикамиз ишчилар сафини ана шундай ёшлар ҳисобига кўпайтириб боришда партия, совет ва жамоат ташкилотлари, корхона ва муассаса, шунингдек, саноат ва қурилиш раҳбарлари ташкилотчилик ишларини олиб боришлари керак. Шу йўл билан ёшларнинг келажакда олий маълумот олишлари учун кенг имкониятлар яратиб беришимиз лозим. Ёшлар сиртдан ёки кечкида ўқиганда ўқишнинг қадрига етадиган бўладилар.

Юксалиб бораётган қишлоқ хўжалигимиз ҳам малакали мутахассисларга эҳтиёж сезмоқда. Қишлоқда ҳозир механизаторлик, сувчилик, чўпонлик шарафли касб бўлиб қолди. Уларнинг обрў-эътибори тобора ортиб бораётир. Эл оғзига тушган, бахти, шон-шуҳратини ўз она-қишлоғида топган механик-ҳайдовчилар, миришкор сувчилар, чўпон-чўлиқлар қанчадан-қанча! Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Олий Совет депутатлари ҳам ана шулар! Донгдор механизаторлар Т. Охунова, М. Дадажонов, Ш. Қудратов, машҳур чўпон Норбой Эргашев ва бошқаларни эл-юртга танитган — улар танлаган касб ва меҳнатдаги жасорати бўлди. Нуроталик машҳур чўпон, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Норбой Эргашев ўз касби ҳақида завқ-шавққа тўлиб шундай ҳикоя қилади:

— Ҳозирги кеча-кундуздаги чўпон, — дейди у, — юқори малакага эга бўлиши керак. Зоотехника ва ветеринария билимларини пухта эгаллаган, ҳозирги замон чорвачилик техникасининг сир-асрорини тушунган бўлиши керак.

«Ҳозирги совет мутахассиси, — деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев, — марксизм-ленинизм таълимоти асосларини яхши эгаллаб олган, партия билан мамлакатнинг сиёсий мақсадларини равшан кўриб турган, кенг кўламда илмий ва амалий тайёргарлик кўрган, ўз ихтисосини мукаммал биладиган кишидир.

Ҳозирги совет мутахассиси — меҳнатни илмий ташкил этиш принципларини амалда жорий қила оладиган омилкор ташкилотчидир. У одамлар билан ишлай олади, коллективнинг тажрибасини қадрлайди, ўртоқларининг фикрига қулоқ солади, эришилган натижани танқидий баҳолайди.

Ўз-ўзидан равшанки, ҳозирги мутахассис — юксак маданиятли, ғоят билимдон кишидир, хуллас, у янги, социалистик жамиятнинг ҳақиқий зиёлисидир».

Биз ана шундай қобилиятли ва ҳар томонлама камолга етган мутахассисларга эга бўлишимиз учун институтга қабул вақтида ғов бўлаётган баъзи камчиликларга ўз вақтида барҳам беришимиз, уларнинг қайта такрорланишига йўл қўймаслигимиз, олий ўқув юртларига истеъдодли ёшларнинг кириши учун шароитлар яратиб беришимиз керак. Бу умумхалқ ишида кенг жамоатчилик, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, корхона ва муассасалар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари фаол қатнашишлари лозим.

Муҳаммаджон ҚОРИЕВ,
Тошкент халқ хўжалиги институтининг ректори, профессор.

БУГУН — ҲИНДИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИ

ҲИНД ХАЛҚИНИНГ ШОДИЁНАСИ

Бундан чорак аср муқаддам буюк ҳинд халқи асрий зулм ва истибдод кишанларини парчалаб, кўҳна Деҳли шаҳридаги қадимий обидалардан бири Қизил форт устида мустақиллик байроғини ўрнатди. Бугун қардош ҳинд халқи ўзининг миллий байрами — мустақиллик кунининг 25 йиллигини зўр тантана билан нишонламоқда.

Ҳиндистон тарихан мана шу қисқа давр ичида кучли мамлакатга айланди. У Осиё қитъасида забардаст тинчлик истеҳкоми бўлиб қолди.

Ҳиндистон ҳукумати мустақиллик сиёсатини оғишмай амалга оширишда, даставвал миллий саноатни, айниқса халқ хўжалигининг ўзагини ташкил этувчи — оғир саноатни давлат ихтиёрига ўтказа бошлади. Ҳиндистон ҳукумати салкам икки юз йил ҳинд халқининг ер ости бойликларини ўз ватанларига ташиб кетувчи инглиз монополистларининг турли хусусий кампанияларига зарба бериб, темир, кўмир, нефть ва бошқа маъданларни қазиб чиқаришни аста-секин давлат ихтиёрига ўтказа бошлади. Шу қисқа давр ичида Ҳиндистон давлати ўз миллий саноатини узлуксиз тараққий эттиришда Совет Иттифоқи бошлиқ социалистик давлатлар билан ҳамкорлик қилиши ўз самарасини бермоқда. Ҳиндистон саноатининг эндиликдаги қуввати мамлакат аҳолиси 75 процентининг эҳтиёжини қондира оладиган даражагача кўтарилди. Ҳиндистон оғир саноатининг маҳсулоти эндиликда Осиёдаги мустақил мамлакатларга экспорт қилинмоқда.

Шу кунларда Совет Иттифоқида СССР ва Ҳиндистон давлатлари ўртасида имзоланган тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик битимининг бир йиллиги нишонланяпти. Бу беғараз, дўстона ҳамкорлик қардош ҳинд халқини эзгу-орзуси — социализм қуриш ишини амалга оширишда ўз таъсирини кўрсатмоқда. Ҳинд — Совет иқтисодий ва техник ҳамкорлигининг нақадар чуқур илдиз отганлигини қуйидаги мисолда кўришимиз мумкин. Эндиликда Совет Иттифоқи ёрдами туфайли Ҳиндистонда 70 дан ортиқ саноат ва бошқа корхоналар қурилмоқда.

Ҳозирги кунда Ҳиндистонда қазиб чиқарилаётган бутун нефтнинг деярли ярмисини давлат сектори етказиб бермоқда. Совет мутахассислари ҳиндистонлик дўстлари билан биргаликда нефть бойликларини қидиришмоқда. Ҳиндистон оғир саноатининг ривожланишига Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ҳам ёрдам беряпти. Эндиликда Совет Ўзбекистони халқаро савдо битимига мувофиқ ҳинд халқига турли буюртмаларни тайёрлаб бермоқда. Советлар диёрида камол топган ҳур республикамизнинг қўли гул ишчи ва инженерлари буюк ҳинд халқининг ўз саноатини тиклашда ва ривожлантиришда машинасозлик, тўқимачилик ускуналари, кўтарма кранлар, компрессорлар, дизеллар, суғориш иншооти насослари ва бошқа асбоб-ускуналар етказиб бермоқдалар.

Ҳиндистон ҳукумати эндиликда тараққийпарвар, илғор партияларга, жумладан компартияга ва кенг халқ оммасига таянган ҳолда мамлакатдаги диний, эскилик бидъатларига ҳамда маҳаллий ва ажнабий душманларга қарши кураш олиб бориб, ҳинд халқининг доҳийси Жавоҳарлал Неру орзу қилган социалистик тузум сари дадил қадам ташламоқда. Барча совет халқи, жумладан ўзбек халқи қўшни ҳинд халқига улуғ айём — мустақиллик кунига 25 йил тўлиши муносабати билан самимий табриклар йўллайди, уларга ҳаётнинг барча соҳаларида улкан зафарларга эришувларини чин кўнгилдан тилайдилар.

С. ЙУЛДОШЕВ,
фалсафа фанлари кандидати.

Суратда: Ҳиндистоннинг пойтахти — Деҳли шаҳри. Марказий Раж-Патх кўчасининг кўриниши.

В. Соболев фотоси. (ТАСС).

СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆

ҚОЛГАНИ ЎЗИНГИЗГА ҲАВОЛА

Телеграф агентликлари, энг эътиборли газета ва радиокомпанияларнинг махсус мухбирлари Спасский — Фишер матчида ўйналаётган партияларнинг ҳар бир юришини, воқеалар баёнию мутахассисларнинг фикр-мулоҳазаларини зудлик билан жаҳондаги барча мамлакатларга етказиб турибдилар. Ҳатто АҚШдаги бир компания юришларни бошқалардан кўра сал олдинроқ юбориш ҳуқуқини сотиб олибди. Исландиялик мутасаддилар ҳам нима қилишсин?! Матч иштирокчиларига, биринчи навбатда Роберт Фишерга тўланадиган 125 минг долларни қандай йўл билан бўлса ҳамки, қидириб топишлари керак-да!

Иккита оддий ҳарфдан тузилиб, ўзида олам-олам ҳаяжонли воқеаларни мужассам этган хабарлар дастлаб Москвадаги СССР марказий шахмат клуби билен Нью-Йоркдаги Манхэттен клубига, кейин Лондон, Буэнос-Айрес, Белград, Амстердам, Будапешт, Токио ва бошқа энг катта шаҳарларга, жаҳон шахмат марказларига ўқдек етиб бораётгани маълум.

«Совет Ўзбекистони»нинг ўтган шанба сонида матчнинг 13-партиясида беш соатлик қийин курашлардан сўнг содир бўлган ва кечиктирилган вазиятни диаграммада акс эттирган эдик. Турли мамлакатлардаги обрўли шахматчилар бу вазиятнинг таҳлилига озмунча вақт сарфламадилар. Аммо, узил-кесил бир қарорга келганлар бўлмади ҳисоб. Тож даъвогарининг икки пиёдаси ортиқ бўлса-да, қўшинлари иккига ажраб қолган, уларни бирлаштирмай туриб, мақсадга етиш мушкул эди. Спасскийнинг рақиб қароргоҳига ўтиб олган пиёдаси ва фили «белга тепиб» турарди. Ўйиннинг давомидан шу нарса маълум бўлдики, кўпчиликдан ўз сир-асрорини пинҳон тутган ниҳоятда мураккаб бу вазият жаҳон чемпионининг ўткир нигоҳи олдида «бош эгиш»га маҳкум этилган. Ҳолат юриш сайин соддалашиш ўрнига тобора мураккаблашиб борди. Одатдаги йўллар мақсад сари элтмаслигига кўзи етган Фишер қалтис вариантни танлади: филини бир пиёдага бериб, шоҳини қопқондан чиқариб олди. Бутун тахта бўйлаб давом этган ҳаракатларни назорат қилиб, хавф-хатарни бартараф этай деб қолганда Спасский хиёл янглишмаганда унинг бир кунлик машаққатли меҳнати зое кетмасди. 75-юришга борганда у таслим бўлди. Жами тўққиз соат, таҳлили билан бир кечаю-бир кундуз давом этган бу серташвиш ўйин кўп йиллар давомида баҳс манбаи бўлиб қолиши турган гап. Тож даъвогарининг бу курашдаги дадиллигию, аниқ ҳисоблари ҳам таҳсинга лойиқ.

Матч давомида бунчалик сермунозара, ўтакетган чигал вазият рўй бермаган эди. Мухлисларда дурустроқ тасаввур ҳосил қилиш мақсадида иккита диаграммани илова қилмоқчимиз.

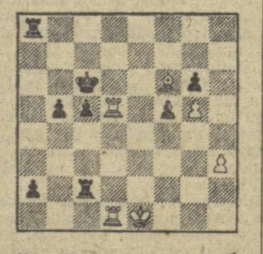

Кечиктирилган вазиятни биласиз. Эртасига яна тўққиз юришдан сўнг ана шу ҳолат юз берди: қоралар хавфли пиёда эвазига филини айрибошлаб, шоҳини исканжадан чиқариб, олди. Шундан кейин оқлар уч марта кишт бериб қора шоҳни а-олти хонасига ўтказгач, биттадан руҳни алмаштириб, шоҳини чап томонга ўтиб олди. Кейин иккала томоннинг пиёдалари олға интила бошлади.

Оқлар ша-учдаги пиёдани бериб, же-бешдагисига йўл очди. Фишер аш пиёдани суриб-суриб фарзинге чиқарди ва оқ рух уни уриши билан қора шоҳ марказга ўтиб олди. 68-юришдан сўнг тахтада шундай ғалати вазият вужудга келди.

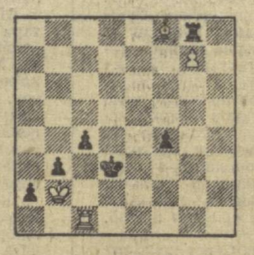

Бунақа ҳолат кўпинча сунъий тузиладиган этюдларда намоён бўлади: иккита оқ сипоҳ тўрт пиёдага қарши курашяпти, чунки қора руҳ қамоқда. Ўйин шундай давом этди:

69. Лd1+Кр е2 70. Лс1f3 71. Сс5 Л:д7 72. Л:с4 Лd7 73. Ле4+ Крf1 74. Сd4f2. Шу ерда оқлар таслим бўлди. Чунки, ҳозир 75. Лf4 бўлса, 75....Л:d4 76. Л:d4 Кре2 дан кейин оқлар ютқизади.

Гроссмейстер Д. Бронштейннинг таҳлилига кўра, иккинчи диаграммадаги вазиятда Спасский бошқачароқ ўйнаб, дурангга эришиши мумкин экан. Бу имкониятларни кўриб чиқиш ўзингизга ҳавола, муҳтарам газетхон.

Спасскийнинг бетоблиги сабабли 14-партия якшанбадан бугунга кўчирилди. Жаҳон чемпионининг ихтиёрида касаллик туфайли яна бир марта икки кунлик танаффус олиш ҳуқуқи бор.

М. МУҲИДДИНОВ,
СССР спорт мастери.

СССР КУБОГИ МОСКВА «ТОРПЕДО»СИДА

240 МИНУТЛИК ОЛИШУВ

Москванинг «Торпедо» командаси ўтган якшанба куни катта ғалабани қўлга киритди. Торпедочилар финал учрашувида СССР кубогини олишга муяссар бўлдилар. Улар Москванинг «Спартак» командасини 6:2 ҳисобида мағлубиятга учратиб, СССР кубогини бешинчи марта қўлга киритдилар.

«Торпедо» футболчилари бу ғалабага 11 метрлик жарима тўпларини моҳирлик билан киритганликлари туфайли эришдилар.

Маълумки, ўтган шанба куни бўлиб ўтган финал матчи ҳеч қайси командага муваффақият келтирмади. Берилган қўшимча вақт ҳам бирор натижа бермади. Ҳисоб 0:0 лигича қолди. Командаларнинг иккинчи учрашуви ҳам дуранг билан (1:1) якунланди. Берилган қўшимча вақт ҳам ғолибларни юзага чиқармади. Шундан сўнг СССР кубок ўйинларининг низомига мувофиқ, ҳар бир командага 5 тадан 11 метрлик жарима тўпи тепиш ҳуқуқи берилди. Жарима тўпларини киритишда торпедочилар ғолтда маҳорат кўрсатдилар. Улар ҳамма 5 та тўпни киритишга муяссар бўлдилар ва спартакчилар дарвозабонини доғда қолдирдилар. Спартакчилар эса 5 та жарима тўпидан фақат биттасини кирита олдилар. Бу соҳада торпедочиларнинг дарвозабони Банниковнинг маҳоратини ҳам алоҳида таъкидламоқ керак.

Тўпларни торпедочилардан Никонов (2 та), Юрин, Краснов, Соловьев, Шалимов, спартакчилардан Папаев ва Булгаков киритдилар.

* * *

Ўтган якшанба куни бўлиб ўтган мамлакат биринчилиги матчларида қуйидаги натижалар аниқланди. СКА — «Локомотив» — 4:2, ЦСКА — «Қайрат» — 3:1, «Нефтчи» — «Зенит» — 0:1.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.50 — ТОШКЕНТ. 10.55 — Қувноқлар даврасида. 11.25 — Сирли орол (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА. 17.50 — ТОШКЕНТ. 17.55 — Қўғирчоқ фильм. 18.55 — Ахборот. 19.05 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Футбол: «ПАХТАКОР» — «ДИНАМО». 21.15 — Телеочерк. 21.25 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Эргаш Йўлдошев куйлайди. 23.10 — Ҳужжатли фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — МОСКВА. 17.55 — Янгиликлар. 18.00 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 18.30 — Таганрог учрашувлари. 19.00 — Концерт. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Кашфиёт оламида. 20.10 — Фавқулодда топшириқ (бадиий фильм). 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Ҳиндистон халқ санъати.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.50 — Реклама ва эълонлар. 21.00 — Ажал сиртмоғида (бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/VIII да **Ёшликда берган кўнгил**, 17/VIII да **Тоғ гўзали**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Аббоснинг онаси — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун):

Гайдук Ангел саргузашти — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6 ва 9.45 минутда).

Вальпараисо — менинг жаннатим — «ҲАМЗА номли (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Сангам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кеч соат 8 да).

Туман тарқалгач... — ҲАМЗА номли (кундуз соат 11, 1 ва 3 да).

Қароқчи-қаруллар — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Петербург билан хайрлашув: — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8.40 минутда).

Уч мушкетёр — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Гайдук Ангел саргузашти — «ФЕСТИВАЛЬ».

Одиссей саргузашти — «ХИВА».

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
15 АВГУСТ КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА
СССР биринчилиги учун «ДИНАМО» (Ленинград) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида
ФУТБОЛ
Кундуз соат 5.45 минутда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «ЁШЛИК» КУБОГИ УЧУН «РЕСПУБЛИКА ФУТБОЛ МАКТАБИ» — «РЕСПУБЛИКА СПОРТ МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ» командалари ўртасида
ФИНАЛ УЧРАШУВИ

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
БУГУН «БОЙ ИЛА ХИЗМАТЧИ» СПЕКТАКЛИ БИЛАН
ЭЛЛИК БЕШИНЧИ МАВСУМ ОЧИЛАДИ
Спектакллар кеч соат 7 яримда бошланади.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!
Ленин проспектида («Зангори гумбаз» қаршисида)
ЯНГИ «ГЎЗАЛЛИК САЛОНИ» ОЧИЛДИ
САЛОНДА: косметика, маникюр, педикюр ва даволаш массажи кабинетлари билан аёллар зали; эркаклар ва болалар заллари мавжуд.
Салонда барча сартарошлик хизматлари кўрсатилади.
Салонда юқори малакали усталар ишлайди.
«Гўзаллик салони»га марҳамат қилинг!

Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг президиуми қурилиш ва қурилиш материаллари саноати ишчилари касаба союзи республика комитетининг инструктори

Бадир Шукурович ТОШХУЖАЕВнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП, ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — 336543. Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333439, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333353. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 55—35. Урганч — 34—55. Фарғона — 4—29—44.

Б. — 190. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 03602.